

Masteroppgave

Nynazisme i et tidligere nazi-okkuperte land

En komparativ analyse av den nordiske motstandsbevegelsens
historiebruk i Norge og Sverige

Helene Fowler Skrimstad Svendsen

HIS4095 – Masteroppgave i historie
30 Studiepoeng

Institutt for arkeologi, konservering og historie
Det humanistiske fakultet

Forord

Først vil jeg takke min veileder Elisabetta Cassina Wolff for hennes presise tilbakemeldinger og entusiastiske oppfølging vårsemesteret 2023. En dyktigere historiker skal en lete lenge etter.

Jeg vil også takke min forlovede for kjærlig støtte og en fantastisk humor, som har gjort det lekende lett å jobbe med et så alvorlig tema, og moren min som alltid er en stødig klippe selv når ting er vanskelig.

Aller mest vil jeg takke min historieinteresserte far, som har gjort meg begeistret for faget og som har sittet oppe mange sene kvelder for å lese oppgaven min. Hans brennende engasjement for både historie og samfunnet, og hans skarpe intellekt, har vært uvurderlig for meg under hele studiet.

Sammendrag

Dette masterprosjektet tar for seg likheter og ulikheter i den nordiske motstandsbevegelsens norske og svenske gren, når det kommer til bruk av historie for å fremme sin høyreekstreme ideologi. DNM er en nasjonalsosialistisk organisasjon som siden tidlig på 2000-tallet har operert i flere nordiske land, og den er i både Sverige og Norge regnet å være den største og best organiserte høyreekstreme gruppen. I Norge, med sin okkupasjonshistorie av Nazi-Tyskland under andre verdenskrig, har det vært utfordrende for nynazisme å få fotfeste, og selv om det i Sverige også har vært bevegelser som har ønsket å slå ned på nazisme til tross for nøytralitet under krigen, har det her vært mer rom for bevegelsene å vokse. Spørsmålet er da om det kan konstateres at det har vært vanskeligere for nynazister i Norge å bruke historie og en retorikk som har direkte tilknytninger til Nazi-Tyskland, enn det har vært for svenskene. I denne undersøkelsen har det først vært viktig å konstatere om det finnes en forskjell i hvordan den norske og den svenske grenen av DNM har brukt historie for å fremme sin ideologi, og for det andre så har det vært interessant å kartlegge hvilke historiske temaer som går igjen i begge greners historiebruk.

Konklusjonen er klar, men noe nyansert. Den norske grenen av DNM har vært så marginal i det norske samfunn at de i mange tilfeller har vært avhengig av svenske DNM medlemmer for å kunne gjennomføre demonstrasjoner og publisere artikler. Siden før oppstarten av DNM har det vært lettere for svenskene å åpenlyst identifisere som nynazister, og det har i perioden fra 2000-2010 i Norge vært markant mindre bruk av historiske temaer og symboler som kan direkte knyttes til nazismen. En ser derimot en ganske tydelig forandring rundt 2016. DNM norske gren hadde da vært død i nærmere ti år, men når de kom tilbake til å publisere hadde redaksjonen for den svenske nettsiden til DNM blitt bedre organisert og nivået på innholdet i de publiserte artiklene hadde fått et slags «profesjonelt» preg. Dette påvirket også den norske redaksjonen, og fra 2016 til 2020 var det ikke lenger noe tilbakeholdenhet å se fra norske DNM når det kommer til antisemittisme, holocaustbenektelse, nynazisme og romantisering av Nazi-Tyskland.

Innholdsfortegnelse

Side 1: Forord

Side 2: Innholdsfortegnelse

Side 3: Sammendrag

Side 4-10: Introduksjon

Side 10-17: Kapittel 1: Historisk bakgrunn

Side 10-12..... Norge mot nazisme! – og innvandring

Side 12-17..... 1990-tallet; ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

Side 17-30: Kapittel 2: 2000-2010

Side 17-19.....Etableringen og oppløsningen av DNM i Norge

Side 19-23.....2000-2010; DNMs ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

Side 24-30.....2000-2010; komparativ kvalitativ analyse av DNMs nettsider

Side 31-48 Kapittel 3: 2011-2020

Side 31-33.....Det moderne DNM, gateaktivisme og internett

Side 33-37.....2011-2020; DNMs ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

Side 37-48.....2011-2020, komparativ kvalitativ analyse av DNMs nettsider

Side 48-52 Konklusjon

Side 48-52.....Konklusjon

Side 53-66 Referanseliste

Side 53-62.....Kilder

Side 63-66.....Litteratur

Introduksjon

Tema og hensikt

I dette masterprosjektet har jeg vært interessert i å finne ut hvilket forhold nynazister i Norge har til historie. Det å fordømme og ta avstand fra ekstreme holdninger er viktig, men i tillegg mener jeg at det er desto viktigere å forstå hva som ligger til grunn for ideologiene. Som historikere er det studie av fortiden som kan gi oss svar på hvordan nåtiden, og framtiden, blir til. Det er ikke noe spørsmål om at den nordiske motstandsbevegelsen er opptatt av hvordan de ser ut for utenforstående, og selv om de er en gruppe med svært forskjellige mennesker og mange forskjellige ideologiske overbevisninger er det allikevel en viss homogenitet som vises. Med grønne og hvite flagg, slagord, symbol, plakater, uniformer og logoer, er det tydelig at det er et *image* som blir solgt til de som ser på. Jeg er interessert i hvor dette imaget kommer fra, og hvordan DNM selv forholder seg til historien som ligger bak de symbolene og ideene de bruker i sin egen markedsføringskamp.

Når en tenker på høyreekstremisme er det lett å assosiere dette med nynazisme, og det er slik at mye av det den nordiske motstandsbevegelsen har stått for opp gjennom årene etter deres grunnleggelse, er skremmende likt det som ble solgt til folket i Nazi-Tyskland.¹ Nasjonalisme og en ideologi hvor det ikke er plass til utenforstående er en gjenganger, og medlemmene selv ser på seg selv som patrioter.² Da kommer derimot spørsmålet; i Norge, et land som har vært okkupert av en nazistisk makt tidligere, hvor etterkrigstidens patriotisme og nasjonalisme i stor grad handlet om å ta avstand fra nazistenes tankesett, hvordan kan en da forsvare en ideologi som rimer så sterkt med den ideologien som ble brukt for å rettferdiggjøre okkupasjonen av Norge i 1940, som Norge som land har tatt sterk avstand fra i etterkrigstiden og årene etter? En sier at historien gjentar seg, og kanskje er det slik at den gjentar seg for de som ikke husker den, slik som filosofen George Santayana sa i 1905.³ Kanskje er de som går i tog for DNM i dag medlemmer av en generasjon som har glemt hvordan høyreekstremismen splittet Europa. Det er neppe så enkelt, og her kreves det mer forskning. Problemstillingen min er som følger:

¹ Motstandsbevegelsen. "Vår politikk."

² Motstandsbevegelsen. "Et fritt og forent Norden."

³ Clairmont. "'Those Who Do Not Learn History Are Doomed to Repeat It.' Really?"

Har Norges okkupasjonshistorie hatt en innvirkning på den nordiske motstandsbevegelsens ideologi og historiebruk på 2000 og 2010-tallet?

Problemstillingen er gjennom denne oppgaven besvart ved å undersøke hvordan den norske grenen av DNM, fra deres oppstart i 2001, til 2020 har brukt historiske symbol og ideer for å fremme egen ideologi i Norge, for så å sammenligne dette med Sverige. Sverige er et land som ikke har det samme problematiske forholdet til nazisme, i hvert fall ikke i den grad Norge historisk sett har hatt med krig og okkupasjon, og derfor er den Svenske grenen av DNM et godt referansepunkt i denne sammenligning. Selv om hovedfokuset er på DNM vil det allikevel også være relevant å kort kartlegge hvordan andre grupper og høyreekstreme kulturer før DNM; Boot Boys, Skinheads, og Vigrid, for eksempel, har gitt uttrykk for sin ideologi og sin historiebruk, for å bedre forstå om DNM som en gruppe er unik eller ikke.

Kilder og metode

I denne oppgaven har det vært relevant å kombinere analyse av kilder og hendelser slik som forskjellige aksjoner, demonstrasjoner, avisoppslag, blogg-poster, oppslag i sosiale medier og direkte uttalelser fra medlemmer i DNM, med litteratur skrevet av historikere, samfunnsvitere og medievitere. Oppgaven består av en kvalitativ analyse av historiebruken til DNM, der hele kapittel 1 og første del av kapittel 2 og 3 i størst grad baseres på litteratur i form av bøker, avhandlinger og vitenskapelige artikler. Den komparative analysen i slutten av hvert kapittel tar for seg primærkilder fra DNMs egne nettsider. Mye har vært arkivarbeid, og tilgangen til relevante primærkilder har vært svært avgjørende for å oppnå god forskning på temaet.

Valget av DNM ble gjort av tre hovedgrunner. For det første er DNM ansett av norske sikkerhetsmyndigheter å være den største høyreekstreme organisasjonen i Norge.⁴ I tillegg er DNM en internasjonal organisasjon som jobber på tvers av landegrensene i Norden. Dette er sentralt, da en sentral del av prosjektet er å finne ut av hvorvidt okkupasjonen av Norge under andre verdenskrig kan ha hatt en innvirkning på DNMs historiebruk i Norge. Her var det dermed viktig med et sammenligningsgrunnlag, og DNMs gren i Sverige var en ypperlig kandidat til sammenligning. For en slik studie er det en stor fordel at grenene i Norge og Sverige fortsatt eksisterer under samme organisasjon, og at de, i hvert fall med første øyekast, jobber mot samme mål med samme ideologi som grunnlag. Sammenligning av forskjellige

⁴ Shoaib og Berglund Steen. "Norsk høyreekstremisme 2018. Fokus: den nordiske motstandsbevegelsen.", 27

organisasjoner, en i Sverige og en i Norge, hadde kunnet ført til feil analysegrunnlag, da det er sannsynlig at de forskjellige organisasjonene hadde vært betraktelig mer ideologisk eller organisatorisk forskjellige enn hvis en sammenligner innad i samme organisasjon.

Når det kommer til primærkildene møter på utfordringer når en studerer kildemateriale som kommer fra nettsider eid av private organisasjoner, som kan anses å være flyktige. Det er ingen garanti at nettsidene opprettholdes, eller at materialet på disse nettsidene ikke blir fjernet eller redigert. Wayback Machine sitt arkiveringssystem har derfor vært sentralt. Oversikt over alt kildemateriale blir redegjort for i kildelisten på slutten av oppgaven. På DNM sine nettsider er det ikke alltid det er referert til en forfatter. I disse tilfellene har forfatter bli kreditert som «redaksjonen» som et samlebegrep. I alle andre tilfeller vil forfatterens navn inkluderes i kildelisten.

Plassering i litteraturen

Eksisterende litteratur om dette temaet, som har vært relevant for dette prosjekter, omfatter tekster som tar for seg nynazismens og DNMs historie i Norge, flere som er skrevet på 1990-tallet, kombinert med nyere forskningsartikler som går inn på temaer om ekstremisme, ideologi, historiebruk, og sosiale medier. Verk slik som Andreas Winsnes' bok; *Terror eller dialog? To innlegg om nynazisme og globalisering*, skrevet i 1990.⁵ Her har andre del av boken vært mest relevant for mitt prosjekt når det kommer til å få oversikt over konteksten til hvordan de ekstremistiske grupperingene så ut i årene før DNM ble etablert. Skrevet i 1993 er også Henrik Lundes tekst «Aller Ytterst: De rasistiske grupperinger i dagens Norge»⁶, utgitt av Antirasistisk Senter. Denne gir et godt innblikk i hvordan 1990-tallet så på høyreekstreme grupperinger i Norge. Det er også viktig å nevne Tore Bjørgo som en viktig bidragsyter til ekstremismeforskningen i Norge. Flere av hans bøker har vært relevante for mitt prosjekt, men spesielt *Høyreekstremisme I Norge, Utviklingstrekk, Konspirasjonsteorier Og Forebyggingsstrategier* fra 2018 har vært grunnleggende for å få oversikt over norsk høyreekstremisme.⁷ Shoaib Sultan og Rune Berglund Steen skrev i 2018 også en interessant tekst: «Norsk høyreekstremisme 2018. Fokus: Den nordiske motstandsbevegelsen», som har et søkelys på Norge, særlig om hvordan ideologien til DNM kommer til uttrykk.⁸ Når det er

⁵Winsnes. *Terror Eller dialog?* (Martins Forlag, 1999)

⁶ Lunde. *Aller ytterst*. (Drammen: Tangen Grafiske Senter AS, 1993)

⁷ Bjørgo.

⁸ Shoaib og Berglund Steen. "Norsk høyreekstremisme 2018. Fokus: den nordiske motstandsbevegelsen."

snakk om historiebruk, har Jan Bjarne Bøe og Ketil Knutsens bok *Innføring i Historiebruk* vært grunnleggende for å forstå hvordan mennesker bruker fortiden for politisk vinning.⁹ I tillegg til norsk forskning har Heléne Lööw sine bøker om *Nazismen i Sverige* vært sentrale for å oppnå et godt sammenligningsgrunnlag mellom de to nordiske landene.

Av lignende masteroppgaver er det verdt å nevne to av de mest relevante. Julie Janssen har skrevet en masteroppgave som begir seg inn på liknende territorium som mitt masterprosjekt. I sin oppgave: «Ekstremt engasjement: En komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige og Finland», har hun skrevet mye om DNM sitt uttrykk utad, med en sammenligning mellom de nordiske landene.¹⁰ I tillegg finnes oppgaven til Ellen Nygård, «Nynazismen på nett. En studie av historiebruk på Vigrids og Nordfronts nettsted», som helt spesifikt tar for seg nynazistisk historiebruk på nett, der nordfront blant annet brukes som kildegrunnlag. Oppgaven hennes var med på å inspirere denne oppgaven. Som hun selv skriver er det få studier som analyserer nordfront som høyreekstrem gruppe.¹¹ En annen tekst som var med på å inspirere mitt eget prosjekt var Jacob Aasland Ravndal sin artikkel «Right-wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study» som tar for seg historiske uttrykk i den norske grenen av DNM, og samtidig også tar opp det jeg ønsker å forske nærmere på; ideen med at norske innbyggere er mer skeptiske til nynazistisk ideologi og symbolbruk, på grunn av okkupasjonen under andre verdenskrig.¹² Primærkildene jeg har brukt, slik som blogg-poster, samtidsbilder eller innlegg på sosiale medier har vært mulig å oppdrive via digitale arkiver slik som Wayback Machine, samt via redaksjonene sine egne nettsider.

Begrepsavklaring

En del av begrepene som aktivt blir brukt i denne oppgaven kan være noe vage da teoriene rundt disse begrepene kan begi seg inn på flere forskningsfelt, og at det tidvis er uenighet om definisjonene, både blant forskere, men også blant de som formodentlig passer inn i kategorier slik som høyreekstrem eller nynazist.

⁹ Bøe og Knutsen. *Innføring i Historiebruk*. (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2012)

¹⁰ Janssen. "Ekstremt Engasjement en komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige Og Finland.", 10

¹¹ Janssen. "Ekstremt Engasjement en komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige Og Finland.", 10

¹² Aasland Ravndal. "Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study."

A. Den nordiske motstandsbevegelsen: DNM er en høyre-radikal organisasjon som opererer i Sverige, Norge og Finland, og som ble grunnlagt i 1997.¹³ De blir ansett å være en nynazistisk høyreekstrem organisasjon, og i Norge er de den organisasjonen som på den høyreekstreme-fløyen av politikken regnes som den største sikkerhetstrusselen.¹⁴ I Sverige har det vært snakk om å forby DNM å spre sin ideologi.¹⁵ Den norske grenen av DNM er å regne som ganske snever i forhold til den svenske, der medlemstallet er høyere.¹⁶ I denne oppgaven vil den nordiske motstandsbevegelsen bli brukt i de tilfellene hvor hele organisasjonen omtales, og tilfeller hvor det er snakk om bare den norske eller den svenske grenen vil dette spesifiseres. «DNM» vil bli brukt som forkortelse for det som omfatter hele organisasjonen.

B. Historiebruk: Historiebruk ble ifølge Bøe og Knutsens introdusert som forskningsfelt i 1980-årene, og det er et felt som er i sterk vekst.¹⁷ Historiebruk, selv om det er forankret i historien, er et forskningsfelt som strekker seg ut over flere andre forskningsretninger, slik som for eksempel etnografi og sosialantropologi, og dermed er det noe vanskelig å helt klart definere det teoretiske rammeverket. Det er ifølge *Innføring i Historiebruk* flere typer historiebruk, men den som best beskriver DNMs historiebruk er den ideologiske historiebruken. Denne typen historiebruk legitimerer og/eller rasjonaliserer en ført politikk.¹⁸ Dette representerer nynazistisk og høyreekstrem bruk av historie godt slik en ser det representert via DNM sine nettsider, demonstrasjoner og uttalelser. Det ikke er noe spørsmål om at hovedformålet til en organisasjon slik som DNM er å spre sitt ideologiske budskap.

C. Høyreekstremisme: Kort fortalt er høyreekstremisme definert som holdninger som er ytterliggående på den politiske høyresiden, og det vil ofte assosieres med rasisme, anti-demokrati, fremmedfiendtlighet, etnisk nasjonalisme, autoritærianisme og konspirasjonsteorier. Både grupper, enkeltmennesker, samfunnsbevegelser, ideologier, partier og nettsteder kan være høyreekstreme, og det blir ofte assosiert med politisk vold. Det er ifølge Anders Jupsås tre ulike tilnærminger, hvor det i denne oppgaven er den første og mest utbredte som blir brukt, hvor høyreekstremisme regnes å være en kombinasjon av anti-demokratiske holdninger og forsvar av sosial ulikhet.¹⁹ Det er også relevant å nevne Elisabetta Cassina Wolff sin forklaring av ekstremisme, hvor bevegelser som aksepterer

¹³ Berg og Eisenträger. "Nordens farligste."

¹⁴ Shoab og Berglund Steen. "Norsk høyreekstremisme 2018. Fokus: den nordiske motstandsbevegelsen.", 24

¹⁵ Ibsen Göransson. "Sverige vil forby nazisme. bør vi følge etter?"

¹⁶ Shoab og Berglund Steen. "Norsk høyreekstremisme 2018. Fokus: den nordiske motstandsbevegelsen.", 24

¹⁷ Bøe og Knutsen. *Innføring i historiebruk*. (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2012), 13

¹⁸ Bøe og Knutsen. *Innføring i historiebruk*. (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2012), 17

¹⁹ Ravik Jupskås. "Høyreekstremisme – Store Norske Leksikon."

voldsbruk som et politisk virkemiddel faller under definisjonen.²⁰ DNM vil i dette tilfellet passe inn under begge definisjoner. Først og fremst fordi de forsvare sosial ulikhet basert på rase og etnisk opphav, men også fordi voldelige sammenstøt med motdemonstranter ikke er ukjent for DNM.²¹ DNM mener også at det moderne demokratiet slik vi kjenner det ikke er det demokratiet de ønsker seg, og kan derfor også regnes å være antidemokratiske.²²

E. Nynazisme: Ifølge Tore Bjørgo er nynazisme et samlebegrep på bevegelser og aktører som etter andre verdenskrig har knyttet seg til tradisjoner fra den nasjonalsosialismen en så vokse fram i Tyskland under krigen, og er en underkategori av høyreekstremisme generelt.²³ Bjørgo nevner at det i ideologien som regel er aktivister fra generasjoner som vokste opp lenge etter at Nazi-tyskland tapte krigen, men at det også er viktig å vite at mange av de som regnes som nynazister hadde nazister fra krigsgenerasjonen som forbilder og støttespillere. Slik som høyreekstremisme, har ordet nynazisme et forståelig dårlig rykte i Norge. Det er logisk å anta at mange som kan og som blir klassifisert som nynazister, ikke selv ønsker å assosiere med begrepet. På DNMs sine egne sider derimot, spesielt den svenske, gir de uttrykk for at nasjonalsosialismen er en del av deres ideologi, og når en leser både nyheter de har delt og artiklene medlemmene har skrevet på deres nettsider er nynazisme et godt samlebegrep for hva de gir uttrykk for ifølge definisjonen til Tore Bjørgo.²⁴

Disposisjon

Prosjektet tar for seg en ganske stor tidsepoke, i overkant av 20 år, og et forholdsvis omfattende tema, og derfor vil det være mest hensiktsfullt å kartlegge systematisk og generelt, med fokus på bare de viktigste sakene og artiklene som er relevante for DNM. I tillegg til innledningen og konklusjonen, er det 3 kapitler i hoveddelen, der kapittel 1 undersøker 1990-tallet, før DNM ble offisielt etablert i Norge. Dette første kapitlet kartlegger tidligere nynazistiske grupperinger og deres historiebruk for å se hva DNM kan ha blitt påvirket av i oppstartsfasen. Kapittel 2 tar for DNMs ideologi og historiebruk på starten av 2000-tallet, fra 2000-2010. Kapittel 3, på lik måte, tar for seg 2011-2020. Begge disse kapitlene inneholder først en oversikt over DNM i tidsperioden, for så å ta for seg de generelle trendene i ideologi

²⁰ Wolff. *Nasjonalisme og høyre-radikalisme i Europa*. (Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2022), 224-239

²¹ Saxlind. "Er nasjonalsosialismen for rasematerialisme?"

²² Dahl. "Er den nordiske motstandsbevegelsen antidemokratisk?"

²³ Bjørgo. "Nynazisme."

²⁴ Redaksjonen. "Jødernes rolle."

og historiebruk. Til slutt i hvert kapittel er det en komparativ kvalitativ analyse over de artiklene DNM selv har publisert via sine aktive nettsider i hver periode.

Kapittel 1: Historisk bakgrunn

Selv om det i denne oppgaven er DNMs ideologi og historiebruk som er i fokus, er det relevant å se på hvordan det høyreekstreme samfunnet så ut før DNM ble etablert i Norge. Kapittelet er todelt: I dette kapittelets først del er det fokus på hvordan det høyreekstreme miljøet i Norge så ut før 1990, med noe sammenligning med Sverige. I den andre delen av kapittelet er det en oppsummerende analyse av høyreekstremes ideologiske historiebruk i Norge og Sverige på 1990-tallet, en periode som videre la grunnlaget for DNMs høyreekstremisme på 2000-tallet.

Før 1990, Norge mot nazisme! - og innvandring

Først må det nevnes at i etterkrigstiden var det en dyp mistro til Nazi-Tyskland og nasjonalsosialisme generelt i Norge.²⁵ Ordet «nazi» var et skjellsord og jakten på nazi-sympatisører i Norge i etterkrigstiden var brutal. Fra et rent menneskelig standpunkt er det logisk at det i et land hvor naboer, foreldre og barn måtte bøde med livet i møte med Nazi-Tyskland, ikke var lett for de nazi-sympatisørene som var igjen å etablere seg i landet i tiårene etter krigen. I Sverige derimot, var det ikke de samme juridiske bevegelsene mot nazister slik som en så i både Danmark og Norge.²⁶ Selv om det i Norge var en tydelig opposisjon mot nazismen i årene etter krigen, er det også interessant å nevne at Norge som land var svært homogent, med lite etnisk variasjon i etterkrigstiden. Aud Korbøl, pioner innen forskning på innvandring i Norge skriver at i sekstiårene så var det ingen, eller så få at det statistisk ikke var relevant, som flyttet til Norge fra andre verdensdeler.²⁷ Korbøl, lagde i 1971 en av de første oversiktene over hvem som kom til Norge og da ble en økning fra 14 pakistanere i 1967 til 335 i 1971 sett på som ekstrem, til tross for at det fortsatt bare var snakk om noen hundre mennesker. SSB viser at innvandring generelt sett fra 1960-1970 har vært betraktelig høyere i

²⁵ Ravndal. "Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study", 23

²⁶ Ravndal. "Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study", 23

²⁷ Korbøl og Midtbøen. *Den kritiske fase*. 132

Sverige enn i Norge.²⁸ I 1993 var fortsatt den norske innvandringspolitikken blant de absolutt strengeste i hele Europa.²⁹ På den ene siden var nazistenes ideologi om en «ren» arisk rase noe de fleste nordmenn tok avstand fra, men på den andre siden så var innvandringen til Norge så liten, at mange ikke kjente noe annet enn etniske nordmenn, noe som kan være grobunn for fremmedfiendtlighet. I forordet til Henrik Lunde sin bok *Aller Ytterst: De rasistiske grupperinger i dagens Norge*, skriver han om hvordan det gjerne ligger reelle samfunnsproblemer bak den misnøyen og det hatet som fører til diskriminering, vold og demonstrasjoner utøvd av høyreekstreme.³⁰ Lunde mener at bakgrunnen for mye av den misnøyen en så bygge seg opp før 1990-tallet, var å finne i den historiske utviklingen i Norge og Europa de siste tiårene før 1993. Norge, som var en del av den europeiske utviklingen, med en historie som er og var definert av slavehandel og kolonitid, var også påvirket av Europa sine holdninger mot land i det en ofte kaller «den 3. verden». Det er logisk å konkludere med at negative stereotyper mot andre folkeslag satt igjen i en befolkning som var så etnisk homogen.

Det er ingen tvil om at høyreekstremistiske ideologier slik som nazisme har dype røtter i en generelt rasistisk tankegang. Dette kombineres ofte med nasjonalisme og en stolthet over sitt fedreland og det en definerer som «sin historie», og de har en tydelig idé om hvem som er «de andre». Det er ikke alltid rase som er avgjørende for hvem de andre regnes å være derimot. Når raseteorier etter hvert mistet støtten i vitenskapelige miljøer, og en gikk bort fra rasebiologi, gikk en derfor over til å argumentere på grunnlag av kultur, oppvekst og religion istedenfor et vagt begrep om «rase».³¹ I Norge viste dette seg som en idé om at enkelte kulturer var mer uforenelige med norsk kultur enn andre. Dette var noe som blant annet ble brukt mot de som kom med arbeidsinnvandringen fra Pakistan til Norge på 70-tallet. Jødehat som i stor grad viste seg som holocaustbenektelse forekom også etter andre verdenskrig, noe en ser fra for eksempel i en avis fra 1952; *Folk og Land*, der tidligere medlemmer av Nasjonal Samling sprer slike påstander regelmessig fram til 1970-årene.³²

Guttorm Flørstad, forfatter av forordet til Andreas Winsnes bok *Terror eller dialog? To innlegg om nynazisme og globalisering* mener også at samfunnsutviklingen etter andre verdenskrig har spilt en stor rolle når det kommer til oppblomstringen av nynazistiske

²⁸ Pettersen og Østby. "Innvandrere i Norge, Sverige og Danmark"

²⁹ Lunde. *Aller ytterst*. 73

³⁰ Lunde. *Aller ytterst*. 4

³¹ Nilsen. "Slavehandel, assimilering og menneskeutstillinger."

³² Simonsen. "Holocaustbenektelse"

ideologier, da spesielt på 1990-tallet. Han mener at markedsøkonomi, global fri-handel og velstandsøkning har hengt sammen med en svekkelse av sosiale nettverk og demokratiet.³³ På lik måte beskrev Winsnes i 1999 en nasjonalistisk vind som blåste over Europa, som har lagt til rette for nynazismen, som Winsnes mener er svært gode på å bygge organisasjoner og politiske bevegelser.³⁴ Derimot mener Lunde at det ikke nødvendigvis er nedgangstider som fører til rasisme og fremmedfiendtlighet. Han skriver at jappetiden, en tid med lite arbeidsledighet og god økonomisk vekst, også så rasistisk oppblomstring.³⁵ Høyreekstreme bevegelser var definitivt på fremmarsj ledende opp til 1990-tallet, men en kan allikevel ikke si at disse tiårene er å regne som en tid for harmoni blant grupperingene. Personlige motsetninger og forskjeller i bosted førte ofte til dannelse av nye grupper, selv om det blant disse fortsatt var få politiske motsetninger.³⁶

1990-tallet; ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

Grunnet en forholdsvis liten andel høyreekstreme er det fellestrekk å se når det kommer til ideologi og retorikk. Til tross for at høyreekstremisme var på frammarsj på 1990-tallet, så var det mye som tydet på at retorikken til disse gruppene ble gjennomskuet av nordmenn flest. Lunde skrev at mange mennesker i Norge kunne være svært uenig i norsk innvandringspolitikk og ressursbruk, men at det allikevel var et stykke fra det å være uenig i politikk, til å åpenlyst støtte mer ekstreme figurer som Myrdal, Kjuus eller Knudsen.³⁷ Sverige, til motsetning fra Norge, hadde klart å holde seg forholdsvis nøytrale gjennom hele andre verdenskrig, og nazisme ble ikke på samme måte som i Norge knyttet til landsforræderi.³⁸ Det betyr ikke at alle svensker var nazi-sympatisører, eller at det ikke fantes sterk politisk opposisjon til Nazi-tyskland også under andre verdenskrig, men det var nok lettere for svenske nynazister å få fotfeste i et politisk landskap som ikke på samme måte som Norge fordømte nasjonalsosialismen etter krigen. Heléne Lööv skrev i sin bok *Nazismen i Sverige 1924-1979* at så tidlig som 1945 var det mange nasjonalsosialister i Sverige som fornektet holocaust, og dermed prøvde å delegitimere den kritikken nazistene fikk etter

³³ Winsnes. *Terror eller dialog?* 7

³⁴ Winsnes. *Terror eller dialog?* 13

³⁵ Lunde. *Aller Ytterst.* 74

³⁶ Lunde. *Aller ytterst.* 77

³⁷ Lunde. *Aller ytterst.* 87

³⁸ Eriksson. "Nordiska motståndsrörelsens rötter"

krigen.³⁹ Per Engdahl sitt parti; Svensk Opposition, som hadde støttet det Tredje Riket under krigen, byttet navn til den Nysvenska Rörelsen og prøvde å fremstå som moderate etter krigen, og det gjaldt også andre partier, som hadde lite problem med å assosiere seg med nazister og antisemitter, så lenge de ikke var voldelige.⁴⁰ Bak kulissene hjalp den Nysvenska Rörelsen å gjemme de som hadde hjulpet nazistene under krigen.⁴¹

Selv om det er noe vanskeligere å følge høyreekstremes historiebruk på 1990-tallet enn det er på 2000-tallet, mye på grunn av at den økte bruken av internett har gjort det lettere å få oversikt over artikler, nyhetsoppslag og blogg-poster, så er det allikevel noe å hente fra de demonstrasjonene, trendene, og den retorikken som ble brukt av høyreekstremer også før 2000-tallet. Her er det allikevel viktig å være bevisst på at grupperingene ikke nødvendigvis var homogene, og at det både mellom grupper og innad i gruppene var variasjon i hvordan ideologien og retorikken så ut. 1990-tallets nynazister gikk ikke inn for å skape én ideologisk forståelse som alle var ment å følge. Så lenge en var enig i den overordnede forståelsen av ideologien og konseptet hvit makt, så var det adekvat for å regne seg som medlem.⁴² Til tross for denne fragmentering er det allikevel fellestrekk å finne i de høyreekstremer miljøene, og denne siste delen av kapittelet tar for seg interessante hendelser og personer knyttet til ideologisk historiebruk i det høyreekstremer miljøet i Norge og Sverige. Noe som går igjen i mye av høyreekstrem, og da spesielt nynazistisk ideologi, er en fremstilling av en revidert historie. En historie som rimer, men som ikke helt samsvarer med den historien som blir fortalt gjennom historiebøker. Mange nynazister plasserte gjerne seg selv som forfulgte og misforståtte, og det er her denne reviderte historien blir sentral.⁴³

Rasisme og anti-semittisme: Rasisme var gjenkjennelig i høyreekstremer sirklers ideologi på 1990-tallet, og for å underbygge sine rasistiske argument valgte de ut det de selv synes var relevant fra historien, og så ut til å overse det andre. Eugenikk baserte seg på at mennesker av forskjellig rase ikke kunne sameksistere av biologiske årsaker, og til tross for å ha blitt undergravd av annen moderne forskning, ble det brukt aktivt for å underbygge argument om at Norden burde være fri for ikke-ariske mennesker.⁴⁴ Ideen om en hellig rasekrig hadde ifølge Löow sin opprinnelse i Sverige på 1980-tallet.⁴⁵ Det ble også lånt mye av USA i både

³⁹ Löow. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 108

⁴⁰ Eriksson. "Nordiska motståndsrörelsens rötter"

⁴¹ Löow. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 51

⁴² Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 26

⁴³ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 113

⁴⁴ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 23

⁴⁵ Löow. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 220

Norge og Sverige. *The Turner Diaries* representerte for eksempel en utvikling som mange nynazister så på som en reell trussel for samfunnet.⁴⁶ Til tross for at *The Turner Diaries* var et fiktivt verk, hadde boken en slags historisk kontekst til seg ved at fortellingen var fortalt gjennom dagboken til hovedpersonen, som om det som skjer er ekte historiske hendelser, og den viste tydelig forfatterens interesse for historiefaget og historiefortellinger. Raseideologien i Sverige, ved siden av antisemittismen, var ifølge Lööw det bærende elementet i de moderne svenske høyreekstreme miljøene, og det gjennomsyret hver del av de nasjonalsosialistiske og raseideologiske gruppenes ideologi.⁴⁷ I *Nazisme i Sverige 1980-1999* nevnte Lööw flere eksempler på rasehygieniske artikler i flygeblader og magasin, hvor det var viktig for forfatterne at den ariske rasens renhet og integritet vedlikeholdes. Her ser en altså mange likhetstrekk mellom landene, men det kan tenke seg at ideen om rasekrigen i Norden var mest utbredt i Sverige først.

Antisemittisme var heller ikke ukjent for høyreekstreme miljøer på 1990-tallet, men det kan virke som det etter 1970-tallet var en periode hvor direkte antisemittisk retorikk ble brukt mindre av medlemmer av høyreekstreme miljø i Norge. *Folk og Land* kom med påstander om at holocaust var oppspinn fra 1949/1950, men var bare en regelmessig del av avisen fram til rundt 1970-årene.⁴⁸ Dette kan ha hatt sammenheng med da Olav Hoaas, sentral ideolog i Norsk Front, ble dømt for å hevde at gasskamrene brukt under andre verdenskrig bare var oppspinn og for å si at alle jøder burde deporteres. Det er mulig at dette kan ha skremt andre med lignende meninger fra å si det samme, og at det dermed ble tydelig for de antisemittiske høyreekstreme miljøene at slike påstander hadde for alvorlige konsekvenser enn det de var villige til å risikere. I Sverige er det flere eksempler på åpne og vokale antisemitter slik som Ben Klassen som skrev at den hellige rasekrigen er den hvite manns svar på jødernes «utrydningskrig».⁴⁹ Jøder framstilles som en hemmelighetsfull gruppe med mange ansikt, som konspirerer mot resten av verden.⁵⁰ Jøder, slik som en så på 1930-tallet og under andre verdenskrig, ble gjennom slik retorikk ikke anerkjent som mennesker, de ble avhumanisert, og de fikk kollektivt skylden for en lang rekke med problemer i samfunnet opp gjennom historien. Dette varr ideologisk historiebruk ikke ulikt det en så under andre verdenskrig.

⁴⁶ Benneche. *Ideologiske knyttnever konflikt mellom blitzere og nynazister På 1980- og 1990- Tallet*. 23

⁴⁷ Lööw. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 215

⁴⁸ Simonsen. "Holocaustbenektelse"

⁴⁹ Lööw. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 220

⁵⁰ Lööw. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. 257

HL-senteret; Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, skrev i sin artikkel om holocaustbenektelse at på 1990-tallet var det forholdsvis få i den generelle befolkningen i Norge som hadde hørt om Holocaust-benektelse som et begrep.⁵¹ I tillegg hadde det siden 1990 i Norge funnet sted en tydelig økning i formidlingen av historien om jøder i Norge, og det hadde vært stort fokus på hva som skjedde under andre verdenskrig.⁵² Det er nok mulig at dette fokuset gjorde det vanskeligere for antisemittiske høyreekstremer å bruke antisemittisme som en del av sin ideologi i Norge, i det minste utad. Holocaustbenektelse, både i Norge og Sverige er allikevel et godt eksempel på hvordan historien blir vridd til å passe egen oppfatning og ideologi; i dette tilfellet hvordan fiktive oppfatninger om holocaust ble brukt for å legitimere hat. Selv om det kanskje ble mindre vanlig å argumentere for at alle jøder burde deporteres i Norge på 1990-tallet, var holocaustbenektelse fortsatt en sentral del av nynazistisk ideologi på 90-tallet, også i Norge.

Anti-kommunisme: Anti-kommunisme var også sentralt i de høyreekstremer miljøene på 1990-tallet, og det viser hvordan historie kan brukes som retorikk ved å unyansert fokuserer bare på de negative aspektene av det de som bruker slik retorikk ønsker å sverte. I konflikten mellom blitzerne og nynazistene viste dette seg når nynazistene argumenterte for at i blitzerne hadde blitt finansiert av kommunister i staten, og at staten var rigget mot dem.⁵³

Kommunisme ble demonisert som noe kontrollerende og korrump, og disse ideene har sin opprinnelse blant annet i «The Red Scare», et anti-kommunistisk fenomen med røtter i USA etter både første og andre verdenskrig. Her var det mange fellestrekk, spesielt når det kom til de høyreekstremes sterke patriotisme og deres generelle frykt for anarkisme. Nynazistenes største fiender på denne tiden; blitzerne, ble ansett å være representanter for kommunisme og anarkisme.⁵⁴ I svenske nasjonalsosialistiske miljøer på 1930-tallet var det kommunistene som var den store ideologiske fienden, men en ser at etter Berlin murens fall ble kommunisme noe mindre relevant, og nasjonalsosialistene i Sverige mistet sin hovedfiende som en konsekvens av dette.⁵⁵ Selv om antikommunisme kanskje var mindre relevant for høyreekstremer miljøer i Sverige på 1990-tallet enn på 1930-tallet, så var det allikevel en sterk tendens til antikommunistisk retorikk i disse miljøene på 90-tallet. I blant annet bladet *Vallhall* fra 1996 ble kommunismen fremstilt som arrogant og manipulativ, med lite respekt for den hvite

⁵¹ Molbæk-Steensig. "Holocaustbenektelse"

⁵² Banik. "Jødernes historie i Norge"

⁵³ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990-tallet.* 113

⁵⁴ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990-tallet.* 35

⁵⁵ Löw. *Nazismen i Sverige 1980-1999.* (Ordfront, 2019). 225

arbeiderklassen, og i white noise musikken ble kommunister fremstilt som sauer som ikke klarte å tenke selv.⁵⁶ I likhet med Norge, der nynazister og blitzere var i opposisjon, var det altså en sterk ideologisk kamp mellom nynazistene og anarkistene i Sverige på 1990-tallet.

Nasjonalsosialisme: Nasjonalsosialisme er selve essensen til ideologien til nynazister, slik som navnet tilsier. Skinheadbevegelsen lente seg mye på tysk nasjonalsosialisme, og vesentlig var antisemittismen, vist gjennom for eksempel bildebruk i nynazistiske magasiner eller i teksten til sangene som inngikk i white noise musikken. Musikken ble importert til Norge fra USA og baserte seg i stor grad på gammel nasjonalsosialistisk ideologi, og tanker om en jødisk verdenssammensvergelse.⁵⁷ På konserter ble medlemmer av den yngre generasjonen indoktrinert inn i den nynazistiske ideologien på en enkel og svært fengende måte, og publikum ble blant annet møtt med nazihilsen, et veldig tydelig eksempel på ideologisk bruk av historie og tradisjoner fra den andre verdenskrig.⁵⁸ Allikevel mente Lunde at nazisme og fascisme var mindre fremtredende i norsk høyreekstremisme på 1990-tallet enn det var i utlandet.⁵⁹ Han mente derimot at det var mye likheter i aksjonsformer og valg av motstandere, men at den nazistiske og fascistiske «teorien» ikke var der i like stor grad som i andre land, og det er ikke umulig at dette kan ha hatt å gjøre med den tyske okkupasjonen av Norge under andre verdenskrig. Sverige på 1990-tallet var preget av at det ikke hadde vært det samme fokuset i etterkrigstiden på å slå ned på nazi-sympatisører. Selv om Sverige slik som Norge tok avstand fra Nazi-Tyskland i årene etter krigen, så hadde ikke denne bevegelsen blitt lammet på samme måte i Sverige.⁶⁰ Nasjonalsosialister i Sverige kalte seg åpenlyst for nasjonalsosialister, og det høyreekstremitet miljøet i Sverige var generelt mer gjennomsyret av nazistiske ideer.

Vikingtiden: Symboler og ritualer hentet fra vikingtiden ble også mye brukt av nordiske nynazister. Til motsetning fra kommunisme og semittisme, som framstilles å være noe negativt som ødelegger «hvite» samfunn, var vikingtiden brukt som forbilde for å representere aspektene et samfunn trengte for å være sunt og sterkt. Hvor mye faktisk historie dette baserte seg på er noe uklart, da mye av framstillingene var preget av stereotypi, samt at nynazistene gjerne bare valgte ut de aspektene ved vikingkultur som gagnet deres retorikk. Tidligere medlem av Hvit Arisk Motstand; Varg Vikernes, var svært opptatt av norsk mytologi og

⁵⁶ Lööw. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. (Ordfront, 2019). 227

⁵⁷ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 23

⁵⁸ Benneche. *Ideologiske Knyttnever Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 25

⁵⁹ Lunde. *Aller ytterst*. 87

⁶⁰ Ravndal *Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study*. 23

wotanisme.⁶¹ Han skrev blant annet *Vargsmål* i 1994, en bok som ifølge ham selv var et utforskende verk som prøvde å appellere til etnisk norske nordmenn om å avvise anti-menneskelig modernisme til fordel for norrøn kultur og religion.⁶² Boken hadde et rasistisk og antisemittisk budskap, og den brukte vikingtiden som et slags ideal for hvordan alle nordmenn burde leve. Hans tilhørighet til den norske nynazistiske bevegelsen var forholdsvis begrenset derimot, og Vikernes selv mente ikke at noen av de kriminelle handlingene han hadde begått var politisk motiverte.⁶³ Vikernes viser i boken sin allikevel en tydelig politisk agenda ved at han oppfordret folk til å snu ryggen til den politiske modernismen. Det var generelt vanlig at høyreekstreme grupperinger på 1990-tallet utførte hedenske seremonier i de norske skogene. Månedlige pubtreff blant norske skinheads var også en del av deres interne kultur, og dette ble inspirert av vikingtidens gilder hvor blant annet mjøddriking var sentralt.⁶⁴ Også bruken av navn inspirert fra vikingtiden ble forholdsvis vanlig. I Oslo ble en gruppe kalt «Viking» opprettet på begynnelsen av 1990-tallet, og senere ble også en annen gruppe opprettet, denne gangen en jentegruppe, noe det var svært få av, kalt «Valkyria».⁶⁵ Vikingtiden ble i Sverige brukt for å positivt representere eldre nordiske kulturelle aspekt slik som renhet, heroiske krigere, og et ideal om hegemonisk maskulinitet.⁶⁶ Både i Norge og i Sverige var romantiseringen trolig assosiert med at vikingtiden er en såpass sentral del av en unik skandinavisk historie, og tidsperioden har i ettertid blitt assosiert med en tid da det ariske norske folk i nord fremsto som sterke og ubeseirede krigere. Assosiasjoner til kamp og forsvar av eget land er noe som går igjen i mange høyreekstreme miljø og deres historiebruk, og da er det lett å tenke at retorikk som brukte slike krigsideal var tiltrekkende for mange i disse miljøene.

Kapittel 2: 2000-2010

Dette kapittelet er tredelt. Først blir den historiske konteksten bak DNMs etablering og oppløsning lagt fram, dette for å forklare forholdet mellom den norske og den svenske grenen av organisasjonen, samt å forklare hvordan DNM passer inn i den høyreekstreme tradisjonen i landene. Videre er det presentert en oppsummering av de viktigste elementene i DNMs

⁶¹ NRK. «Dagsrevyen»

⁶² Vikernes. «Varg Vikernes 'Vargsmål' 1997»

⁶³ Ravndal. *Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study*. 11

⁶⁴ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 23

⁶⁵ Benneche. *Ideologiske knyttnever. Konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. 28

⁶⁶ Schlegel. «Symbolism and the Construction of 'Cultural Imaginaries' in Contemporary Far-Right Movements»

ideologi og bruk av historie fra 2000-2010. Den siste delen av kapittelet tar for seg diverse artikler fra nettsidene til DNM i Norge og Sverige, og sammenligner disse for å dykke dypere i hvordan organisasjonen bruker historie for å fremme sin høyreekstreme ideologi i begge land.

Etableringen og oppløsningen av DNM i Norge

I Norge ble DNM opprettet tidlig på 2000-tallet da Klas Lund i 2003 byttet navnet til den svenske høyreekstreme organisasjonen vitt ariskt motstånd (VAM) til svenska motståndsrörelsen, og den slo seg sammen med den norske motstandsbevegelsen.⁶⁷ Forskjellige nasjonale avdelinger ble opprettet i de kommende årene, men organisasjonen fungerte i teorien som en helhetlig organisasjon, hovedsakelig med den samme ideologien og retorikken.⁶⁸ Dette vises også gjennom artiklene publisert på både den norske og den svenske nettsiden til DNM; patriot, der flere av artiklene omhandler samme temaer, eller til tider er direkte oversatt fra hverandre. Til tross for det som ser ut til å være tett samarbeid de første årene, gikk derimot organisasjonen i oppløsning grunnet dårlig samarbeidsevne og organisering bare noen år senere. I 2005 sluttet den norske nettsiden blant annet å publisere nye innlegg.⁶⁹ I praksis fungerte dette tidlige samarbeidet dermed noe dårligere enn DNM sannsynligvis hadde forventet. Norges nasjonalsosialistiske bevegelse (NNSB) eksisterte samtidig som dette forsøket på å etablere DNM foregikk, men ble nedlagt i de kommende årene på grunn av at de fikk økende negativ presse i internasjonale kretser. Mellom 2009 og 2012 fantes det ingen kjente og organiserte nynazistiske bevegelser i Norge bortsett fra den norrøn-sentriske organisasjonen Vigrid.⁷⁰ Det er nok flere grunner til at nynazistene i denne perioden hadde problemer med å etablere seg skikkelig i Norge, men en skal allikevel ikke se bort ifra det at det er et interessant sammentreff at Vigrid, som i stor grad baserer sin ideologi på norrøn mytologi og idealer fra vikingtiden, hadde lettere for å beholde fotfeste i Norge enn DNM, en organisasjon som lente seg mer mot nasjonalsosialismen.

Ideologien og historiebruken til DNM var i oppstartsperioden mest synlig via deres fysiske møter og demonstrasjoner, men det er også mye informasjon å hente via internett.

Frihetskamp var aktiv i perioden, men informasjonen på denne nettsiden er før 2016 ganske

⁶⁷ Rana. "Den Nordiske Motstandsbevegelsen (nordiska motståndsrörelsen)"

⁶⁸ Folk og Forsvar. "Den Nordiske Motstandsbevegelse."

⁶⁹ Holm. "Pankration"

⁷⁰ Rana. "Den Nordiske Motstandsbevegelsen (nordiska motståndsrörelsen)"

snever, og i tillegg er en del av grafikken og bildene de brukte vanskelig å oppdrive fordi Adobe sluttet å støtte Flash Player i 2021, noe som har gjort mye uleselig. I tillegg til frihetskamp var derimot også nasjonal motstand og nasjonelt motstånd sin hjemmeside på bloggen patriot veldig aktiv fra 2001 og utover. Nasjonelt motstånd er fortsatt aktiv og har vært det regelmessig siden de første artiklene i 2001, men den norske nasjonal motstand publiserte derimot sin siste artikkel i 2005. Før 2005 er det mye informasjon å hente både på den norske og den svenske grenen, da spesielt fra 2000-2005 da både den norske og den svenske grenen av DNM var aktiv, og derfor er det patriot som er hovedfokuset i den komparativ kvalitative analyse på slutten av dette kapittelet.

Det er all grunn til å tro at DNM var svært opptatt av hvordan de fremsto i media i denne tidsperioden. Nettavisen skrev i en artikkel fra 2005 at DNM viste stor interesse for å lære mer om undersøkende journalistikk, og at de ifølge TV2 hadde søkt om å delta på en konferanse for journalister i april 2005.⁷¹ Både nettavisen og TV2 hadde derimot vært skeptiske til deres deltagelse på grunn av organisasjonens dårlige rykte i Norge. Nettavisen framstilte DNM som en gruppering som hadde vært involvert i flere voldsepisoder, og det kom tydelig fram at de var skeptiske til at redaktøren skulle få delta fordi DNM hadde brukt journalistiske metoder for å kartlegge meningsmotstandere og andre journalister. DNMs egen aktive bruk av sine nettsider for publisering av artikler viser at DNM aktivt gikk inn for å spre sitt budskap, både for å nå ut til egne medlemmer, men trolig også for å rekruttere nye. Søknaden om å delta på messen for journalistikk viser derfor hvor viktig det var for DNM i Norge å lære mer om hvordan de skulle nå ut til folk, og det viser at de var villige til å lære profesjonelle retoriske metoder for å oppnå sine mål. I denne retorikken var bruken av historie for å fremme sine formål sentralt. Den svenske nettsiden startet etter hvert med å kategorisere artiklene sine i et artikkelbibliotek, og da hadde de en helt egen oversikt over artikler som ifølge redaksjonen gikk inn under kategorien «historie», og i slutten av 2010 var det 59 artikler som hadde historisk innhold.⁷²

2000-2010; overblikk: Ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

Rundt 2000-2010 var det norske høyreekstremer miljøet lite populært i Norge, og de hadde hatt store problemer med å rekruttere tidlig på 2000-tallet men allikevel var det tegn til en

⁷¹ Karlsen. "Nynazister på journalist-konferanse"

⁷² Redaksjonen. "Artikkelbibliotek"

svak oppblomstring av høyreekstremisme flere steder i landet i 2004.⁷³ Til tross for dette var det likevel en trend i Norge til å være skeptisk til høyreekstre miljøer. På et møte i Oslo for et nynazistisk blad møtte det i 2004 i tillegg opp mange antirasistiske demonstranter som tok seg inn i hotellresepsjonen der møtet holdt sted, og hotelledelsen endte til slutt opp med å annullere leiekontrakten med høyreekstremistene etter press fra antirasistene.⁷⁴ Det var få aviser som dekket hendelsen, noe et raskt google søk fra 2004 med nøkkelord som «terminus hotell», «nation og kultur», «høyreekstre» og «demonstranter» viser, noe som tyder på at dette sannsynligvis var en lite kritisert avgjørelse, og at folk flest var enige med antirasistene.

Norske aviser skrev ofte om nynazismen på 2000-tallet, og spesielt virket det å være en frykt for at slike ideologier skulle spre seg.⁷⁵ Historien om nordmenns kamp mot nazistene hadde derimot helt siden etterkrigstiden vært svært sentral i den allmenne historiebevisstheten til nordmenn.⁷⁶ Nynazismen i Kristiansand på denne tiden var på fremmarsj, men byen var allikevel den eneste norske byen utenom Oslo som i 2005 hadde hatt et aktivt nynazistmiljø de siste ti årene.⁷⁷ Dette viser at disse grupperingene fortsatt ikke var veldig store i Norge. I Sverige hadde svenska motstandsbevegelsen hatt en lang tradisjon med militant og anti-parlamentarisk aktivisme, og mange medlemmer opp gjennom 1990-tallet og 2000-tallet hadde blitt fengselsstraffet. Som en gruppe som var mot det etablerte samholdet oppfordret de sine medlemmer til sivil ulydighet og det å skaffe seg mange barn og oppdra disse i organisasjonens ideologi.⁷⁸ Perioden 2000-2010 var preget av interne konflikter derimot, og i 2009-2010 ble mye av energien til organisasjonen brukt på disse konfliktene framfor aksjoner og aktiviteter for medlemmene.⁷⁹ DNM i Sverige var markant større enn den norske grenen, noe en egentlig ser tegn til helt siden organisasjonens start til den dag i dag.⁸⁰ Bortsett fra dette var den norske og den svenske grenen forholdsvis like utad. Kampen om kulturen, og makten over historieskrivingen var sentralt, både i Norge og Sverige.⁸¹

Rasisme og anti-semittisme: Anti-semittisme var svært tydelig på nettsidene til DNM tidlig på 2000-tallet, med artikler slik som for eksempel «Jødene – fremtidens folk?» som tok for

⁷³ Monitor. "Ekstremistmøte på Oslo-hotell"

⁷⁴ Monitor. "Ekstremistmøte på Oslo-hotell"

⁷⁵ Rad. "Nynazismen fortsetter å vokse"

⁷⁶ Stugu. "Historie som våpen, historie som mening". 5

⁷⁷ Mendoza. "Nynazismen vokser i Kristiansand"

⁷⁸ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 62

⁷⁹ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 64

⁸⁰ Janssen. *Ekstremt engasjement. En Komparativ casestudie av Den Nordiske Motstandsbevegelsen i Norge, Sverige og Finland*. 5

⁸¹ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 128

seg religion og Israels historie for å male jødene som et folk som er ute etter å undertrykke og herske over alle andre.⁸² I andre artikler, en med navn «Sionismen og den Irakiske motstandsbevegelsen» for eksempel, var budskapet klart; DNM ville ikke ha noen fremmede folk på sin jord, men de støttet det Irakiske folk sin motstand mot «Store satans okkupasjon». De avsluttet artikkelen med et skremmende budskap; «død over sionismen».⁸³ DNM viste her at politikken var enda viktigere enn nasjonalitet og etnisitet, og det kommer tydelig fram at det var motstanden mot Israel og sionismen som var desidert viktigst. Historiebruken her var til likhet med 1990-tallet relatert til ideen om hva som var den «virkelige» historien. Det var en tydelig oppfatning innad i miljøet om at de hadde rett, og at alle andre tok feil.

Den generelle rasismen er også å finne i ideologien til DNM tidlig på 2000-tallet. På DNM sine svenske nettsider, bare ved å lese gjennom tilfeldige arkiverte forsider fra tidsperioden 2000-2010, var det i gjennomsnitt 2-3 forskjellige artikler som ble frontet som viste tydelige tegn til fremmedfiendtlighet og som inneholdt grove stereotyper av mennesker med andre nasjonaliteter.⁸⁴ I andre situasjoner hadde Nasjonal Motstand både i Norge og i Sverige brukt svært aggressiv retorikk mot innvandrere/ikke etniske nordmenn. Da en etnisk svensk 14-åring ble drept i 2004 hevdet de at det var en innvandrerjeng som drepte gutten fordi de ønsket å banke opp rasister, og de skrev følgende på sin nettside:

«- Nasjonal gutt drept. I går kveld ledet det svenske regimets kriminelle politikk til at enda et ungt menneske måtte bøte med sitt liv på det **flerkulturelles blodige alter.**»⁸⁵

Anti-kommunisme: En av de store fiendene til DNM, både i Norge og Sverige fra 1990-tallet, var det DNM påsto var «kommunistene». Selv om fokuset både i den norske og den svenske grenen av DNM i størst grad lå på ideer rundt raserenhet, så er det tydelig at politikk var viktig. Hvis deres egne, i form av andre hvite, nordiske mennesker, mente noe annet enn det DNM mente, så ble de stemplet som forrædere av eget land og egen rase. Dette var en utbredt tankegang i DNMs kamp mot kommunismen. Fra 1998 til 2003 hadde Anna Lindh vært statsminister i Sverige, men hun ble i 2003 knivstukket og døde kort tid etter av skadene.⁸⁶ Detsom er interessant her er at i kjølvannet av drapet hadde DNM i Sverige skrevet at Lindh var en landsforræder og ekstremist, og de virket lite opprørte over mordet.⁸⁷ Det var

⁸² Redaktionen. «Jødene – Fremtidens folk?»

⁸³ Vejdeland. «Sionismen og den irakiske motstandsbevegelsen»

⁸⁴ Monitor. «Ekstremistmøte på Oslo-hotell»

⁸⁵ Karlsen. «Nynazister på journalist-konferanse»

⁸⁶ Ellingsen, Gonsholt og Johnsgård. «Anna Lindh er død»

⁸⁷ Karlsen. «Nynazister på journalist-konferanse»

heller ikke uvanlig at sosialdemokratiske politikere ble stemplet som kommunister av DNM, og DNM og andre høyreekstreme sin tydelige opposisjon mot kommunismen var å se via artikler slik som «fremmedfrykt og rasisme» fra 2003, der såkalt kommunistisk propaganda får skylden for at Norge var så uforberedt på invasjonen fra Tyskland i 1940.⁸⁸ Historiebruken her er svært interessant, der en ser tydelige tegn til å underdrive de tyske nazistenes skyld i invasjonen, og bare fokusere på hvor skadelig kommunismen var. Artikkelen konkluderte med at hvis kommunismen og antirasismen får vokse i Norge, så ville samfunnet kollapse. Det samme ser en i Sverige; i en artikkel fra 2007 skrev Magnus Söderman om hvordan en «marxistisk kjeltring» ble knivstukket av nasjonalsosialistene, og massemedia ble kritisert sterkt for å si at DNM driver med vold.⁸⁹ Ordbruken her tyder på lite respekt for politiske meningsmotstandere, og ordbruken ser ut til å nærmest forsvare knivstikkingen.

Nasjonalsosialisme: Den norske motstandsbevegelsen bærer fra første øyekast med seg noen assosiasjoner i valget av navn, som er interessant når det kommer til deres tilknytning til nazismen. Ordet «motstandsbevegelse» blir gjerne assosiert med den motstandskampen som ble ført mot Nazi-Tyskland under krigen. Det er interessant at når forgjengeren til DNM slo seg sammen med høyreekstreme i Sverige for å skape DNM, valgte et ord med så tydelige tilknytninger til akkurat denne motstandskampen; selve «heltene» fra andre verdenskrig. Det var ingen hemmelighet at de selv hadde tilknytninger til regelrett nazistiske miljø på 2000-tallet i Norge, spesielt med tanke DNMs forhold til den svenske grenen som mer tydelig lente seg inn i sine nasjonalsosialistiske røtter. Det kan tenkes at dette var en bevisst del av retorikken og markedsføringen til DNM, et forsøk på å assosiere seg med noe den norske befolkningen allerede hadde positive assosiasjoner med, og at det kan ha fungert som en distraksjon for hva DNM egentlig mente og hadde tilknytning til. En hendelse i 2003 er sentral når det kommer til å eksemplifisere historiebruken til DNM i denne perioden. Artikkelen med navn «Hess-marschen 2003 i Wunsiedel» omhandlet en hedersmarsj for Rudolf Hess, tysk nasjonalsosialist, og om hvordan en svensk delegasjon, i artikkelen kalt patrioter, hadde blitt sendt til Tyskland for å være med på feiringen. Spesielt talen til en av nasjonalsosialistene; Magnus Söderman, er interessant, fordi han tydelig romantiserte Tysklands historie som en del av sin retorikk:

«När hunnerna stormade in över de ryska stäpperna slog ni tillbaka dem. När morerna strömmade in var ni där och när Roms legioner sökte förslava de germanska stammarna

⁸⁸ Gästskribent. "Fremmedfrykt og rasisme"

⁸⁹ Söderman. "Motståndsrörelsen, media og våldet"

säkrade Hermann vår frihet. Idag har vi samlats för att hedra en av de främsta av dessa hjältar och krigare - Rudolf Hess.»⁹⁰

Videre ble ingenting holdt tilbake for å hedre Hess og hans karakter og arbeid under andre verdenskrig. Et vagt konsept av en krig, enkelte steder kalt «Saken» henter til et ønske om å utkjempe en kamp ikke så ulikt den tyskerne og Hess utkjempet mot de allierte under andre verdenskrig. Historiebruken her er veldig fremtredende, og den er svært tydelig ideologisk.

Vikingtiden: Assosiasjoner til vikingtiden, med symbol, skikker eller generell ideologi, var noe mindre framtrædende enn rasismen og anti-semittismen var. Det en derimot fort legger merke til på disse nettsidene, er at vikingkamp og feiring av midsommersaften, som begge har røtter i tradisjoner fra før kristningen av Norge, ble brukt for å skape brorskap mellom medlemmer. En video for å promotere sommeraktiviteter i 2004 viste glade medlemmer av DNM, som i denne videoen var svensker, som drakk, kampet, sang svenske sanger og feiret midtsommer, mens det i bakgrunnen ble spilt noe som høres ut som tradisjonell nordisk musikk.⁹¹ Vikingtiden og norrøn kultur og historie ser ut til å i aller høyeste grad ha blitt brukt for å skape samhold, heller enn som direkte argumentasjon. Bildet DNM brukte på navigasjonssiden til nettsiden deres er definitivt også av interesse. Mellom navigasjonen til den svenske og den norske siden, var det en tegning av en hånd som griper et sverd, trolig brukt for å symbolisere DNMs egenoppfattede kamp mot sionismen og meningsmotstandere.⁹² Det er vanskelig å overse dette sverdets tydelige assosiasjoner til middelalderen og kanskje igjen; vikingtiden. Igjen ser en altså en slags romantisering av fortiden. Vikingmytologien hadde vært en sentral del av den nasjonalsosialistiske kulturen helt siden 1930-tallet, og for nynazistene symboliserte det den «rene» fortiden.⁹³ Det var deler av den tidligere nevnte talen til Söderman der også norrøn mytologi ble brukt som argumentasjon, igjen på en romantisert og nesten mystisk måte:

«Över hela Europa pågår en renässans av de patriotiska värdena. Vi kommer från Sverige och Norge där de gamla gudarnas söner och döttrar håller på att vakna upp. Gudarnas viskande kommer snart att vara som den dundrande åskan och massornas vrål då dem åter reser sig, kommer att höras över hela världen.»⁹⁴

⁹⁰ Jacobsson. "Hess-marschen 2003 i Wunsiedel"

⁹¹ Redaksjonen. "Aktuelle artikler fra Nasjonal Moststand"

⁹² Redaksjonen. "Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen". (2004)

⁹³ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 100

⁹⁴ Jacobsson. "Hess-marschen 2003 i Wunsiedel"

Komparativ kvalitativ analyse, 2000-2010

Fra perioden 2000-2005 er det lett å finne gode overblikks bilder av DNM på Web Archive sine sider. Etter 27 april 2005 er det ingen nye artikler som blir lagt fram på DNMs norske side, og i starten av 2008 forsvinner lenken til den norske nettsiden fullstendig. Dette har sannsynligvis sammenheng med at den norske grenen av DNM nærmest ble oppløst på midten av 2000 tallet. Dette gjør det naturligvis vanskeligere å kartlegge DNMs historiebruk via deres nettsider de resterende 5 årene, så i denne tidsperioden har jeg heller fokusert bare på den svenske nettsiden. Sammenligningsgrunnlaget med den norske grenen er naturligvis ikke tilstedeværende, men det er allikevel hensiktsfullt å fortsette analysen av den svenske nettsiden fra 2005-2010 for å vedlikeholde oversiktsbilde av den svenske grenen. Det må nevnes at det ikke var før i 2003 at nettsiden fikk linker til både de norske og svenske sidene, og derfor starter sammenligningen i 2003.

Oktober 2003: Det første oversiktsbilde viser en forside fra nasjonalt motstånd fra 2 oktober 2003, og den tilsvarende forsiden fra den norske nasjonal motstand er fra 1 oktober 2003.⁹⁵

Ved første øyekast er det flere artikler som er like, men oversatt, slik som for eksempel «Midsommarfirande 2003» og «Midsommerfeiring 2003». Disse er helt like, med unntak av språket, hvor den svenske ser ut til å være direkte oversatt til norsk. Nasjonalt motstånd sin artikkel er opprettet 3 juli 2003.⁹⁶ Nasjonal motstand sin artikkel er opprettet 24 juli 2003.⁹⁷ I artikkelen ble det skrevet om en midtsommerfeiring blant medlemmene av DNM, og det ble brukt et bilde av «livsrunen», som ble reist under feiringen. Denne har tydelige assosiasjoner til vikingtiden, der livsrunen betydde mann eller menneske, men fikk senere i Nazi-Tyskland assosiasjoner til livet; «lebensrune», som den ble kalt.⁹⁸ Selv om dette kan ha vært en direkte referanse til nazismen, er det allikevel ved første øyekast en tydeligere referanse til rent nordlig kulturarv, og denne deltes stolt på begge lands nettsider. Ved siden av denne artikkelen er det to interessante artikler som står fram som tydelig relatert til krigen eller krigens nazisme. Den første, på den svenske nasjonalt motstånd heter «Nationell ungdom hedrade Gösta Hallberg-Cuula» og var lagt ut 13 april 2003 av Redaktionen.⁹⁹ Her ble det

⁹⁵ Redaksjonen. "Aktuelle artikler fra Nasjonal Motstand"

⁹⁶ Söderman. "Midsommarfirande 2003"

⁹⁷ Söderman. "Midsommerfeiring 2003"

⁹⁸ Redox. "Livsrunen"

⁹⁹ Redaktionen. "Nationell ungdom hedrade Gösta Hallberg-Cuula"

skrevet om Gösta Hallberg-Cuula, nazist og leder av Sven Olov Lidholm sitt nazistparti i Sverige i 1930-årene.¹⁰⁰ Mannen ble i artikkelen hedret som en helt av de svenske nynazistene, og det ble videre forklart hvordan det var viktig å hedre de som ga sitt liv i kampen for å, slik det ble skrevet; overleve. En tale i artikkelen av Magnus Söderman beskrev mannen som en helt fra krigen som dro for å slåss mot bolsjevikene, og selv om han ikke døde i krig, hverken mot bolsjevikene eller andre, skrev Söderman om hvordan han ville bli hentet av Valkyriene, sannsynligvis for å bli ført til Vallhall. Selv skrev han en god oppsummering av hvorfor det å hedre slike nazistiske helter var viktig: «Så binds forntiden med nutiden, de fallna med de levande, dom med oss.» Den andre artikkelen som hedrer nazistister fra krigen er også å finne på nasjonalt motstånd; «Hess-marschen 2003 i Wunsiedel».¹⁰¹ Dette er en artikkel av Stefan Jacobsson som omhandler Rudolf Hess, tysk nazistisk politiker. I hendelsen artikkelen beskrev ble det igjen gjengitt en tale av Söderman. Denne var nasjonalsosialistisk, og med assosiasjoner til både romertiden og en rekke hendelser fra andre verdenskrig, er den et godt eksempel på hvordan DNM tok ut det som ikke gagnet deres ideologi, og romantiserte det de ønsket å få fram, i sin historiepresentasjon. Når en da tar en titt på nasjonal motstand sin tilsvarende norske side fra samme tid, faktisk en dag etter, er det ikke noe tegn på publisering av noen av artiklene. Det er flere av artiklene som ble direkte oversatt fra den svenske nettsiden og så lagt ut på den norske, men interessant nok var det ikke noe tegn til disse to veldig tydelige nasjonalsosialistiske artiklene på den norske nettsiden. Om det er tilfeldig eller ikke er vanskelig å konstituere med et så lite kildegrunnlag, men det er verdt å notere. Istedenfor nasjonalsosialistisk propaganda slik som på den svenske siden var disse artiklene erstattet med innvandrerkritiske artikler slik som «De fettglinsende femtekolonnister».¹⁰²

Juni 2004: Det neste settet med oversiktsbilder er fra juni 2004. Nasjonal motstands forside er fra 4 juni 2004, og den var i denne omgang preget av særnorske saker, hvor kritikk av kongehusets ønske om å skape et «Norge for alle» var framtrødende.¹⁰³ Nasjonalt motstånd sin forside er fra 9 juni 2004, altså et par dager etter den norske, og her var naturligvis de særnorske sakene fraværende, og den svenske forsiden var met preget av artikler om svenske møter og internasjonale hendelser. Ved den norske nettsiden var det i tillegg til sterk kritikk av kongehuset, også en del ideologisk historiebruk som tok for seg nasjonalkulturen i Norge, sett i artikkelen ved navn «Nasjonalt motstånd Norge og den norske nasjonalkulturen», lagt ut 31

¹⁰⁰ Stigson. "Walles Höll på ända in i döden"

¹⁰¹ Jacobsson. "Hess-marschen 2003 i Wunsiedel"

¹⁰² Redaksjonen. "Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen". (2003)

¹⁰³ Redaksjonen. "Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen". (2004).

mai 2004.¹⁰⁴ Her står Redaktionen som forfatter, og temaet er at dansker, nordmenn og svensker var enestående, fordi de kunne betraktes som en homogen folkegruppe med en uavbrutt felles historie. Det er ikke brukt kilder i artikkelen, men den trakk blant annet fram dette at nasjonalsosialisme har fått et, ifølge DNM, uberettiget dårlig rykte de siste 25 årene, og den la vekt på en lang rekke med historiske figurer og hendelser, slik som Ivar Aasen, utviklingen av Nasjonalstaten, og språk og kulturhistorie. Artikkelen fokuserte i størst grad på 1800-tallets Norge, og brukte dette for å fremme ideologien om at nordmenn er kulturelt særegne. Dette går noe imot det forfatteren skrev i innledningen, at det nordiske folk var særegne fra andre folk, men like hverandre, da det i artikkelen ble fokusert nesten utelukkende på norsk kulturs egenart. Ikke er det bare 1800-tallet som blir gitt oppmerksomhet i denne perioden derimot, men det var også en artikkel av Fredrik Vejdeland; «Brenn skipene» som handlet om jarlen Snorre Sturlason.¹⁰⁵ Det er også verdt å nevne at Fredrik Vejdeland er svensk, men at han ofte skrev artikler for den norske nettsiden. Artikkelen til Vejdeland er igjen et eksempel på DNMs romantisering av vikingtiden i deres historiebruk. Sturlason, etter en historieleksjon om hans eskapader, ble av Vejdeland brukt i denne artikkelen for å lære medlemmer om hemninger og det å ikke bare være en stolt kriger, men også det å ha et godt sinnelag. Historie ble også brukt på den svenske siden, med artikler som for eksempel «Julgranens ursprung» skrevet av Redaktionen og publisert 18 desember 2003, om germansk kultur og historie, sett via forholdet germanere hadde til skogen og de «osynliga gudarna».¹⁰⁶ Her ble jødiske og kristne tradisjoner kritisert, og i tillegg ble germanske symboler slik som julegranen og gudenes sverd; Irminsul, hedret via å forklare hvordan gudene lagde menneskene i norrøn mytologi. Lignende bruk av historien fantes i en annen artikkel fra den svenske siden; «Germanerna – Sveriges ursprungsfolk», skrevet av Davic Eljas og publisert et par måneder etter artikkelen om julegranen, i 6 februar 2004.¹⁰⁷ Som en fortsettelse av det som ble fortalt i den forrige artikkelen, hadde artikkelen her fokus på den germanske rase som svenskenes urfolk, og den kritiserte samefolket og deres status som urfolk. Her ble de som mente at samene er urfolk i Sverige kategorisert som «fiender», og selv om det ikke heller her var noen konkrete kilder, kom Eljas med mange påstander om hvordan samene kom til Sverige ved å reise over isen fra Asias vidder, og han forklarte hvordan germanerne var i Norden først. Av de artiklene som brukte historie som virkemiddel

¹⁰⁴ Redaksjonen. "Nasjonalstaten Norge og den norske nasjonalkulturen"

¹⁰⁵ Vejdeland. «Brenn skipene»

¹⁰⁶ Redaktionen. "Julegranens ursprung"

¹⁰⁷ Eljas. "Germanerna - Sveriges ursprungsfolk"

virker det å være et enda tydeligere negativt søkelys på jøder og samer på nasjonalt nivå, enn det var i artiklene fra nasjonal motstand. I denne omgang ble ikke jøder nevnt i det hele tatt i de norske artiklene, men ble derimot sterkt kritisert i «Julgranens opprinnelse», og ble også kritisert i en annen, men dog mindre historiefaglig artikkel; «OSCE-konferens mot antisemitisme». ¹⁰⁸ Kultur og det nordiske folkets opprinnelse var derimot sentralt i historieboken til begge lands DNM.

Juni 2005: Siste oversiktsbilde for den norske nettsiden er tatt fra 25 juni i 2005. ¹⁰⁹ Her ser en at den siste artikkelen som ble lagt ut på den norske siden var «Pankreation», publisert 27 april 2005. ¹¹⁰ Etter dette ble det fullstendig stille fra nasjonal motstand, helt til linken til den norske bloggen ble tatt bort fullstendig i 2008. Her ver det ikke veldig mye å ta i når det kommer til historiebok, men en artikkel er viktig; «Jødene-fremtidens folk?» ¹¹¹ Denne artikkelen ble publisert anonymt, altså under «Redaksjonen», og den tok for seg om jødene hadde rett på Palestina/Israel eller ikke. Overskriften kom fra boken til Ulf Ekman med samme navn. Artikkelforfatteren kritiserte Ulf Ekman og hans kristne tro om at jødene har rett til Palestina/Israel for «evig tid» fordi de er av guds utvalgte folk som skal herske over ikke-jøder; Goyim-folket. Redaksjonen trakk i artikkelen fram hvordan «goyim» er hebraisk for buskap, og det ble gjort tydelig i den avsluttende paragrafen at det nordiske folk ikke ville finne seg i å bli hersket over, og det ble nevnt hvordan det ifølge artikkelforfatteren bare var et annet verdensdiktatur som hadde prøvd seg på noe lignende før; Sovjetunionen. Det ble forklart hvordan «semitiske kulturelle innvandrere» historisk har infiltrert nordisk kultur via kristendommen, og her kom anti-semittismen sterkt fram. I tillegg er anti-kommunismen i denne artikkelen fremtredende, via at Sovjetunionen blant annet ble nevnt i forbindelse med, ifølge DNM, det eneste verdensdiktaturet opp gjennom historien med så «ekstreme» proporsjoner. I tillegg til denne artikkelen får en via andre artikler på forsiden vite at nasjonal motstand til slutt ble nektet adgang til SKUP-konferansen (Stiftelsen for en kritisk og undersøkende presse), noe som tyder på at den generelle holdningen til DNM var kjølig i Norge. ¹¹² På nasjonalt nivå var artiklene i denne omgang fokusert på førnordiske symboler. I den første artikkelen, publisert av Vejdeland den 27 april 2005, skrev han om hvordan en patriotisk kvinne ble mishandlet av utenlandske fordi hun bar et smykke med Tors

¹⁰⁸ Philström. «OSCE-konferens mot antisemitisme»

¹⁰⁹ Redaksjonen. «Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen». (2005)

¹¹⁰ Werner. «Pankration»

¹¹¹ Redaksjonen. «Jødene – Fremtidens folk?»

¹¹² Redaksjonen. «Nasjonal Motstand nektes adgang til skup-konferansen»

hammer rundt halsen.¹¹³ Symbolet ble fremlagt som å være hovedgrunnen for angrepet, men det ble også skrevet at kvinnen hadde tilknytning til den svenske motstandsbevegelsen. I en lignende artikkel, denne gangen skrevet av Stefan Jacobsson måneden etter; 8 mai 2005, ble det fortalt om hvordan to ungdomsjenter også hadde blitt hetset for å bære lignende norrøne symboler, og at en ungdomsfullmektig i kommunen Kungälv hadde uttalt at slike symboler kunne anses å være rasistiske, og at de burde forbys. Denne uttalelsen ble sterkt kritisert av Jacobsson og han avsluttet artikkelen med å oppfordre alle til å stolt gå med slike symbol, uansett hva arbeidsgivere, lærere, rektorer, politikere eller andre synes om dem.¹¹⁴ Det at disse norrøne symbolene ble brukt for å identifisere andre medlemmer er nok logisk å konkludere med, kvinnen som ble angrepet hadde tilknytning til DNM, men det er nok heller ikke alltid tilfelle da de to jentene som ble hetset på åpen gate skulle ifølge artikkelen bare til et vikingmarked. Allikevel ser en derfor her at norrøn kultur og historie blir brukt for å skape brorskap blant medlemmer og likesinnede.

Juli 2006: Første oversiktsbilde fra perioden der DNMs norske side på patriot.nu ikke er aktiv, er fra juli 2006.¹¹⁵ Denne forsiden fra den svenske siden var spesielt fokusert på jøder, sionismen og holocaust. Den første artikkelen, publisert av Magnus Söderman den 29 juni i 2006 het «Israeliske Goliat Anfaller Palestinske David» og handlet om krigen mellom Israel og Palestina.¹¹⁶ Artikkelen er interessant fordi Söderman bevisst skrev om hvordan media har spredd propaganda om konflikten, angivelig i Israel og jødernes favør. Bruken av ordet «propaganda» er ikke ukjent på DNM sine nettsider, og siden det ikke er spesifisert noen generelle nettsider som ifølge Söderman sprer denne propagandaen er det media generelt dom ble sett på som en fiende, spesielt når det kom til nyheter som dreide seg om Israel. DNM er anti-semittisk i sin ideologi, og det ser en på den vinklingen forfatterne tok i sine artikler når Israel var involvert. På et vis får en inntrykk av at DNM og skribentene på nettsiden gjorde sitt beste for å spre propaganda «den andre veien» når det kom til Israel og jøder. Det ble påstått at media spredde propaganda, men det ble gjort lite fra DNM sin side for å komme med reflekterte utsagn og gode historiske kilder for påstandene. Anti-semittismen i DNMs ideologi er tydelig i flere andre artikler fra samme forsiden, og også her var historiebruken lite nyansert. Holocaust var et populært tema, slik som i artikkelen skrevet av Fredrik Vejdeland

¹¹³ Vejdeland. "Patriotisk kvinna bar nordiskt smycke - misshandlades av främlingar"

¹¹⁴ Jacobsson. "Flickor hotade för Torshammare - nu vill man förbjuda fornnordiska symboler"

¹¹⁵ Redaktionen. "Aktuelle artikler fra Nasjonal Motstand"

¹¹⁶ Söderman. "Israelske Goliat anfaller palestinske David"

den 29 juni 2006: «Förintelsekonferens i Oktober».¹¹⁷ Artikkelen tok for seg en konferanse som skulle holdes i Iran om holocaust virkelig fant sted i den form vi kjenner til. Vejdeland kalte konferansen helt unik, og hans engasjement for det jødekritiske innholdet er tydelig. På slutten av artikkelen kom han med uttalelser som at grunnen til at flere land var kritiske til konferansen er fordi den angivelig truet de som satt på toppen av «den nye verdensordenen», altså jødene, og han påsto at dette var en kjensgjerning. Det er ingen bevis å finne i artikkelen på hvorfor DNM mener holocaust er overdrevet eller forfalsket, men det kommer fram hvordan DNM så på dette som en av sine sentrale sannheter. I tillegg til konflikten mellom Israel og Palestina, samt holocaustfornektelse, er det andre historiske tema som vekker interessen til DNM i 2006. En artikkel fra 28 juni i 2006 tok for seg krigen i Irak, og også krigen i Vietnam ble nevnt.¹¹⁸ Selv om dette i 2006 var ny historie, da krigen startet bare 3 å tidligere, er retorikken til DNM sett i denne artikkelen allikevel interessant, og det er tankevekkende at også her ble Israel, og da altså jøder, presentert som skurkene som styrte alt fra skyggene. Forfatteren, Söderman, var i denne artikkelen kritisk til USA og det som blir presentert som den skjulte ondskapen; Israel. Direkte bevis på at krigen var villet av Israel ble ikke lagt fram, og det var igjen slik at Israels «ondskap» er noe lesere skulle ta for gitt. Interessant er det også hvordan Söderman skrev et avsnitt om hvordan dødsstraff for desertering er rett og riktig, noe som ikke er uvanlig i den nasjonalsosialistiske ideologien, men at han også skrev at han mente at det i dette tilfellet er feil å straffe amerikanske desertører fordi krigen egentlig, ifølge ham selv, var styrt av Israel.¹¹⁹

Dec 21 2009: I neste oversiktsbilde denne fra 2009, er det noe mindre fokus på jøder og Israel, selv om en artikkel står ut som sentral når det kommer til å analysere den svenske grenen av DNMs historiebruk. I denne omgang er det en hel artikkel å finne, igjen skrevet av Söderman, som handler om jødisk historie, og denne oppsummerer svært godt hva svenske DNM mener om det jødiske folk.¹²⁰ Artikkelen, med navn «Jødisk Historia; Ett potpurri av missförstånd, förföljelse och lidande» var ifølge Söderman et historisk overblikk over de urettferdighetene som ifølge historien har rammet det jødiske folk, og artikkelen var svært omfattende, med hovedfokus på at jødene gang på gang har blitt forvist av andre nasjoner. Denne artikkelen, ulikt tidligere artikler jeg har analysert i denne oppgaven, er gjennomsyret av sarkasme. Etablerte historiske fakta ble lagt fram, tilsynelatende som fakta, helt til de siste

¹¹⁷ Vejdeland. "Förintelsekonferens i oktober"

¹¹⁸ oktoberan. "Många deserterar från kriget i Irak"

¹¹⁹ Söderman. "Många deserterar från kriget i Irak"

¹²⁰ Söderman. "Judiska historia; Ett potpurri av missförstånd, förföljelse och lidande"

avsnittene av artikkelen. Etter å ha forklart hvordan jødene har blitt drept og forfulgt i tusenvis av år (selv om det selv her var et snev av sarkasme), så forklarte Söderman at det er godt at jødene endelig har skapt trygge samfunn i verden hvor de kan leve livene sine, og utøve religionen sin, i fred. Söderman, samtidig som han fortalte hvor tilsynelatende bra jødene hadde det, hintet i teksten til at jødene nå styrte absolutt alt i samfunnet, og budskapet er tydelig hvis en leser gjennom linjene: det var en grunn til at jøder ble forfulgt så lenge; de har prøvd å overta samfunnet, og nå har de endelig lykkes på grunn av naiviteten samfunnet har vist etter andre verdenskrig. Vinklingen til Söderman når han beskrev jødeforfølgelse gjennom historien er snever og lite nyansert, og som vanlig hadde han ingen kilder å vise til. Konklusjonen er også nærmest tatt ut av løse luften, og er vanskelig å forstå hvis en ikke allerede er klar over DNMs etablerte standpunkt når det kommer til jøder og holocaust.

De to siste artiklene jeg skal analysere fra DNMs svenske forside i 2009 omhandler begge nasjonalsosialisme og nasjonalisme, og begge tok for seg hvor begrepet kom fra. Den første artikkelen av disse; «Varför är inte alla nationalsocialister?» forklarte hvordan nasjonalsosialisme som begrep siden andre verdenskrig har blitt brukt mot folk slik som de som er medlem av DNM.¹²¹ Den andre artikkelen; «Vad är "Nationellt"», hadde en mer positiv vinkling derimot, og var mindre fokusert på sosialisme og mer på hva som gjorde noen nasjonalt anlagt.¹²² Når det kommer til historiebruk er artikkel nummer 1 mest interessant i sin måte å fremstille alle som er mot nazisme som feilinformert, til tross for historien, og at den heller fokuserte på en alternativ forklaring på hvorfor nasjonalsosialisme egentlig var noe vakkert. På den ene siden tok artikkelen opp historien, og forklarte at det ikke er rart at folk flest er skeptiske til nazisme på grunn av historiske hendelser, men på den annen side ble leseren dermed bedt om å fullstendig legge fra seg denne kunnskapen for så å innse at nazisme egentlig er bra for samfunnet. Ingen alternativ historie ble lagt fram, men leseren er forventet å ignorere historien og heller stole på DNM. Noe lik var også den romantiserte versjonen av begrepet «nasjonalt» som blir lagt fram i artikkel nummer 2, men her ble det skrevet at også det tradisjonelle Sverige var viktig, altså arisk nasjonalhistorie, og at motstand mot innvandring og såkalt «rasebevissthet» var helt avgjørende for å være glad i landet sitt.

Kapittel 3: Det moderne DNM

¹²¹ Gästskribent. "Varför är inte alla nationalsocialister?"

¹²² Philström, Henrik. "Vad är "nationellt"?"

Det moderne DNM, gateaktivisme og internett

DNM etter 2010 var fortsatt et forholdsvis lite miljø i Norge. Bjørge skrev i sin rapport «Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier» at han antok at de hadde rundt 40 aktive medlemmer i 2018, i tillegg til noen støttespillere i Norge.¹²³ Etter at den norske motstandsbevegelsen falt noe fra hverandre kort tid etter opprettelsen, sannsynligvis relatert til fengslingen av to av den norske motstandsbevegelsens ledere samt intern strid, tok organisasjonen seg noe opp igjen i 2011.¹²⁴ Dagbladet skrev i 2012 at Haakon Forwald var mannen som startet opp DNMs norske gren sent i 2011, etter at organisasjonen hadde vært tilsvarende død i årevis, men til tross for ny leder og ny norsk gren, viste det seg at det ville være vanskelig for den norske motstandsbevegelsen å frigjøre seg fra sine svenske røtter og meningsfrender.¹²⁵ DNM er uten tvil styrt fra Sverige, og organisasjonens tette koblinger til den svenske grenen kommer fram på flere måter; den norske grupperingen får blant annet direkte ordre fra Sverige, og Haakon Forwald var, i 2018, bosatt i Dalarna i Sverige, samme plass som sentralledelsen i DNM holdt til.¹²⁶ I 2016 var det et slags vendepunkt i organisasjonen, da den svenske, finske og norske motstandsbevegelsen offisielt skiftet navn til det nå kjente «den nordiske motstandsbevegelsen» i juni 2016, sannsynligvis for å understreke at organisasjonen nå var én felles nordisk bevegelse, og at de ikke ville anses å være tre separate organisasjoner.¹²⁷ DNM ble også fra 2016 og utover mer synlig i Norge. Til tross for likheter var det allikevel noen viktige forskjeller mellom den svenske og den norske grenen i denne perioden. Det norske politiet påpekte blant annet at deltakerne i den norske grenen av DNM var generelt sett mindre kriminelt belastet enn medlemmene i den svenske grenen i DNM.¹²⁸

Når det kom til offentlige markeringer og demonstrasjoner, har DNMs demonstrasjoner i perioden 2010-2020 vist seg å ha hatt størst oppslutning i Sverige enn i Norge. I 2012 ble det ifølge Löow innledet en ny periode av økende militant aktivisme i DNM, hvor det i Sverige var en økning i aksjoner mot politiske motstandere, da spesielt anti-aktivister.¹²⁹ På de største demonstrasjonene i Stockholm i november 2016, mai 2017, og september 2017, var det opp

¹²³ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 68

¹²⁴ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 69

¹²⁵ Jarlsbo og Molstad-Andresen. "Fryktens budbringere"

¹²⁶ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 73

¹²⁷ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 69

¹²⁸ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 78

¹²⁹ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 64

mot 500 deltakere, og enkelte av disse var også nordmenn.¹³⁰ Lööw skrev i sin bok *Nazismen i Sverige, 2000-2014* at det i Sverige i løpet av de siste to årene ledende opp til 2014 hadde vært en økning i den hvite maktens verdens synlighet på gater og torg i Sverige, og det kan virke som de bare ble modigere og modigere med årene.¹³¹ Under valgdagen i 2014 hadde en rekke aktivister fra svenska motstandsbevegelsen møtt opp på ulike valglokaler i Stockholm for å forstyrre valgprosessen ved å filme folk under avstemningen og opptre truende.¹³² I følge Lööw hadde det aldri før skjedd en slik hendelse i svensk historie, hvor grupper aktivt hadde forsøkt å forstyrre velgere i en valgprosess inne i selve valglokalet, og det viser tydelig SMRs antidemokratiske tendenser og virkemidler.¹³³ I tillegg til denne hendelsen skrev Lööw hvordan det rundt samme tidsperiode var medlemmer av SMR som også prøvde å snike seg inn i rådet ved forskjellige seter på Sverigedemokratenes mandat, og hvordan dette i stor grad markerte deres «tilbakekomst til offentligheten».¹³⁴ Til sammenligning er de norske tallene i samme tidsperiode noe mindre, med for eksempel rundt 60-70 deltakere under markeringen i Kristiansand i juli 2017.¹³⁵ De norske medlemmene hadde generelt også hatt støtte fra Sverige, og en del demonstrasjoner på den skalaen en ser gjennomført hadde ikke vært mulig uten svenskene. Da det for eksempel i 2012 ble pågrepet 25 personer fra den norske og den svenske motstandsbevegelsen i Trondheim, var bare to av disse nordmenn, og de resterende 23 var svensker, et klart flertall.¹³⁶ På en lignende demonstrasjon i Kristiansand i juli 2017 anslo politiet at det bare var rundt 17 av de 60-70 demonstrantene som var nordmenn, et par kom fra den finske avdelingen til DNM og resten, altså at i overkant av 40 medlemmer, var svenske.¹³⁷ Selv om demonstrasjonene og markeringene har vært gjennomført med forholdsvis få deltakere, i hvert fall i Norge, er det måten disse demonstrasjonene blir avholdt på som har gjort dem såpass synlige. Medlemmene har vært svært disiplinerte og en ser at de i sine demonstrasjoner har opptrådt med en nærmest militær orden og presisjon, og i tillegg har de brukt faner med logo og uniformer som igjen viser tydelige assosiasjoner til det å være en militær gruppe. Norske nynazister hadde ikke i tidligere tiår klart å opptre på en så organisert og presis måte før, til tross for at det fra 2010 og utover ble gjort med stor svensk støtte, og

¹³⁰ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 80-81

¹³¹ Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 21

¹³² Olofsson. "Nazistattakk Mot Vallokal: 'Obehaglig Att de Filmar'"

¹³³ Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 67

¹³⁴ Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 21

¹³⁵ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 33

¹³⁶ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 82

¹³⁷ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 83

det viser hvor sentralt bruk av symboler kan være for en slik grupperings innflytelse.¹³⁸ Igjen, som i tidligere kapittel er det derimot fortsatt viktig å påpeke at den norske grenen av DNM har vært forholdsvis svak også fra 2010-2020, og medlemstallet har holdt seg lavt. DNM har vært avhengig av å få hjelp av den svenske grenen for å få til noe form for aktiviteter og demonstrasjoner, og Bjørge mener at det kan være på grunn av DNMs ideologi og såkalte kampsaker; slik som holocaustbenektelse, raserenhet og nasjonalsosialisme, at de har hatt problem med å få fotfeste i den norske befolkningen.¹³⁹

2011-2020; Overblikk

Ideologi og historiebruk i Norge og Sverige

En av de viktigste forandringene som sakte, men sikkert har påvirket de høyreekstreme miljøene fra 1990 til i dag er at arenaene hvor medlemmer uttrykker sine ideologier i stor grad også har begynt å inkludere internett. For mange har aktivismen flyttet seg mer og mer fra fysiske møter og såkalt «gateaktivisme», til diverse forum på internett slik som blogger, nettsider og forskjellige sosiale medier. Selv om gateaktivisme i form av demonstrasjoner og markeringer fortsatt var utbredt fra 2011-2020, er det allikevel viktig å ta i betraktning rollen internett har spilt i tidsperioden, spesielt når det kommer til historiebruk og det å spre propaganda. Alt tyder på at det var lettere å finne likesinnede på nettet enn det var i lokalsamfunnet, og derfor var også terskelen for å delta i diskusjoner lavere.¹⁴⁰ På flere sosiale medier er det også mulig å delta anonymt, og risikoen for å delta er generelt sett lavere fordi en ikke står i fare for å bli utsatt for fysiske angrep av meningsmotstandere. Selv om farlige ideologier og ideologisk historiebruk kan spre seg på nett, må det i det minste anses som positivt at det har blitt færre voldelige sammenstøt mellom antirasister og nynazister grunnet veksten av sosiale medier.¹⁴¹ Den norske grenen av DNM var fra 2011-2020 aktiv med politisk aktivisme på nettsidene frihetskamp.net i Norge, og nordfront.se i Sverige, der nyhetssaker, diskusjonstråder, rapporter og nyheter om aktiviteter, og informasjon om organisasjonen og verdenssynet deres ble lagt ut.¹⁴² Det er definitivt slik at sosiale medier gjør det lettere å spre politiske meninger, dette kan både være positivt og negativt. På HL-senterets

¹³⁸ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 33

¹³⁹ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 89-90

¹⁴⁰ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 31

¹⁴¹ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 31-32

¹⁴² Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 68

sider om Holocaustbenektelse skrev de i 2011 at det så sent som på 1990-tallet ikke var mange som hadde hørt om Holocaust-benektelse, men at det i 2011 hadde blitt et velkjent fenomen, og internett trekkes fram som en avgjørende faktor.¹⁴³ Nyhetsmediene må også sies å ha spilt en rolle for hvordan informasjon om slike grupperinger har blitt spredd i moderne tid. Da for eksempel Norwegian Defence League, Pegida og Soldiers of Odin avholdt sine første arrangementer viste det seg å være flere journalister enn deltakere til stede.¹⁴⁴

Rasisme og anti-semittisme: DNMs fokus på «renhet» i det ariske blodet er i perioden 2010-2020 fortsatt svært sentralt for organisasjonen, både i Norge og i Sverige. Dette kom tydelig fram i deres forklaring av hva symbolet til DNMs parlamentariske gren betyr, i en post publisert på frihetskamp.net i 2018. Det ble blant annet her forklart hvordan de hvite strekene i flagget til DNM symboliserer den hvite rasen, og hvordan det røde i tannhjulet rundt symbolet representerte nasjonalsosialisme, rettigheten til arbeid og kampen mot «zionistenes økonomiske makt», her antatt å være i samfunnet generelt.¹⁴⁵ DNMs kontinuerlige opposisjon mot mennesker som ikke er ariske, og da spesielt jøder kom også til uttrykk i en overbevisning om en kommende «rasekamp» som den ariske, og da den nordiske rasen, må kjempe for å ikke tape, ikke ulikt det som var populært i hvit makt-verdens ideologi på 90-tallet.¹⁴⁶ Löow skrev i 2014 om hvordan rasisme gjerne har tatt en forholdsvis lik form opp gjennom historien, selv om den politiske situasjonen og de historiske hendelsene det er fokus på er forskjellige.¹⁴⁷ Lokale prosesser aktiveres og spres fordi de støttes opp under av en konstant eksisterende bakgrunnsstøy i form av fordommer, negative stereotyper av ulike minoritetsgrupper og lokale historier om at «de andre» er upålitelige, kriminelle, svindlere, og «parasitter», og historiene som blir fortalt er ofte de samme, selv om ytre forhold er tidsbestemt. I 2014 tok denne rasismen og fremmedfiendtligheten en form som gikk ut over fattige og tiggende EU-migranter som søkte hjelp i Sverige. På nett, gjerne i sosiale medier ble gamle og utdaterte stereotypiske fortellinger om hvordan migranter er «parasitter» fortalt, igjen og igjen, men dessverre var det heller ikke bare sånn at slik rasistisk aktivisme bare var å finne på nettet. I avisen Expressen ble det i 2015 skrevet om hvordan et titalls personer overfalt sovende EU-migranter i deres egen minibuss, ved å kaste steiner gjennom vinduene

¹⁴³ HL-Senteret. «Holocaustbenektelse»

¹⁴⁴ Bjørge. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 35

¹⁴⁵ Editorial Staff. "Our symbols"

¹⁴⁶ Janssen. *Ekstremt Engasjement. En komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige og Finland*. 34

¹⁴⁷ Löow. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 177

og i tillegg slå og sparke flere av migrantene.¹⁴⁸ Om det har en direkte korrelasjon med rasistiske holdninger er vanskelig å si, da det ikke ser ut til at politiet fikk tak i gjerningsmennene, men det virker usannsynlig at migranter blir kastet stein på og angrepet av et så stort antall fremmede uten at det har noen som helst sammenheng med en eller annen type for fremmedfrykt. Fremmedfrykt er ikke et ukjent begrep for hverken norske eller svenske medlemmer av DNM, og når en leser de fordommene som blir trukket fram som fakta, er det ingen tvil at mye av rasismen har rot i utdaterte ideer om hvor forskjellige raser av mennesker er. Blant annet ble det på frihetskamp.net i 2018 skrevet om hvordan DNMs visjon er å skape en raseren nasjon i Norden, og at å bevare den ariske rasen er en stor prioritering for organisasjonen.¹⁴⁹ På Motstandsbevegelsen.org sin artikkel «vår vei – Ny politikk for en ny tid» omhandler punkt 2 å «ta tilbake makten fra den sionistiske eliten».¹⁵⁰

Anti-kommunisme: Anti-kommunisme ser ut til å ha blitt en noe mindre omfattende del av DNMs ideologi og historiebruk siden 1990-tallet. Det hadde blant annet blitt stillere på de venstreradikale Blitserne, en av hovedfiendene til de høyre-radikale i Norge. Facebook siden til Blitz-huset ble blant annet sist oppdatert i 2018, og selv før det hadde det vært forholdsvis lite aktivitet og få følgere, som en kan på se på facebook siden deres.¹⁵¹ Med ny norsk nettside etter oppløsningen av den norske grenen rundt 2005, var opposisjonen mot kommunisme fortsatt en sentral del av DNMs ideologi, og det ble brukt historiske fakta, -og til tider fiksjon eller konspirasjonsteorier, for å underbygge ideen om at «kulturmarxistene» er ute etter å utslette «Vesten». I artikkelen «Hva er kulturmarxisme», publisert på nettsiden i 2018 legges det fram en lang fortelling av hvordan kommunistene, ifølge DNM, har jobbet hardt siden 1847 med å oppnå sine destruktive mål.¹⁵²

Nasjonalsosialisme: Nasjonalsosialisme er noe som går igjen også i mer moderne tiden i DNM, og som er helt sentralt for både DNMs ideologi og deres historiebruk. Ellen Nygård skrev i 2014/2015 i sin masteroppgave: «Nynazisme på nett: en studie av historiebruk på Vigrid og Nordfronts nettsteder» at gruppen skiller seg ut i relasjon til andre høyre-ekstreme grupper i Norden, ved at de aktivt tar i bruk begrepet «nasjonalsosialisme» når de referer til sin ideologi.¹⁵³ I politi-intervju av DNMs medlemmer i Norge kom det frem at enkelte kan

¹⁴⁸ Dahlkvist og Vickhoff. "Tio personer överföll sovande EU-migranter"

¹⁴⁹ Redaksjonen. "Vår vei – punkt 1"

¹⁵⁰ Den nordiske motstandsbevegelsen. "Vår Vei – ny politikk for en ny tid"

¹⁵¹ Blitz. "Blitz Infoshop"

¹⁵² Redaksjonen. "Hva er kulturmarxisme?"

¹⁵³ Janssen. *Ekstremt Engasjement. En komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige og Finland*. 33

tilbringe opptil 10-15 timer i døgnet med å se på nazi-propaganda, slik som for eksempel Hitler-taler, og det er i enkelte tilfeller slik at politiet opplevde enkelte som nærmest «hjernevasket» av DNMs propaganda.¹⁵⁴ I disse tilfellene opplevde politiet at medlemmene bare siterte slagord og dogmer, at de gjentok propagandaen bestemt og skråsikkert, og at det var vanskelig å nå dem med alternative tenkemåter. Dette tyder på at medlemmene i DNM, i hvert fall de som har vært på politiintervju er svært overbeviste og dedikerte. En kan nok anta at de politiet har hatt inne til diverse avhør er i det øvre siktet av motivasjon, hvis de er villige til å komme i trøbbel med loven for å uttrykke sine ideer og demonstrere for det de tror på, men allikevel er det interessant at DNMs egne slagord og propaganda ser ut til å ha så stor påvirkningskraft på medlemmene. Det må dog nevnes at selv om medlemmer kan dogmer og slagord utenat, så betyr det ikke nødvendigvis at ideologien til DNM er noe individene i seg selv er helt underforstått med. Politikk og ideologi er komplisert, og det er nok også logisk å anta at elementet av brorskap og tilhørighet for øvrig er noe medlemmene føler seg svært tiltrukket av. Tore Bjørgo skrev at aktivistene, i sammenheng med konsolideringen av DNM til én nordisk organisasjon i 2016, fikk instruksjoner fra lederne i DNM om hvordan de skulle forholde seg i de situasjoner hvor de ble bedt om å prate til politiet.¹⁵⁵ Rådet var da altså som følger: «Unnvik all form for kontakt og oppgi kun den informasjonen du er pliktig til å oppgi. Trakasserer de deg, så skal du se til å være enda mer aktiv og enda mer fanatisk!»¹⁵⁶ I tillegg til nazi-propaganda og Hitler-taler, var det i Norge også en annen hendelse den 9 april i 2018 som kan knyttes opp mot de høyreekstreme i DNMs fasinasjon for nazisme. Tre aktivister ble ifølge politiet siktet for brudd på paragraf 185 for hatkriminalitet etter at de spredde nazi-symboler i form av hakekorsklistermerker.¹⁵⁷

I Sverige har situasjonen mellom 2011 og 2020 vært lik, om ikke enda mer intenst på nasjonalsosialisme-fronten, spesielt når det kommer til å hedre kjente nasjonalsosialistiske figurer fra andre verdenskrig. Vera Oredsson er blant annet en viktig foredragsholder i forbindelse med ulike White-Power grupperinger. I 2014 erklærte hun blant annet at hun sto ved de gamle idealene, de nazistiske idealene fra krigen, og hun har vært en av de få aktive fra generasjonene som begynte sin politiske aktivisme som ung på 1930- og 1940-tallet.¹⁵⁸ DNM svenske gren har også fortsatt å minnes Hitlers fødselsdag på 2000-tallet, i forbindelse med

¹⁵⁴ Bjørgo. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 79-80

¹⁵⁵ Bjørgo. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 79-80

¹⁵⁶ Bjørgo. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 79-80

¹⁵⁷ Bjørgo. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. 90

¹⁵⁸ Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 37

125-årsjubileet i 2014 la de ut Hitlers taler og videoer om ham på nordfront.se.¹⁵⁹ Nettsiden er dessverre ikke lenger mulig å nå den dag i dag. Også i 2014 holdt DNMs svenske avdeling i Stockholm en såkalt «Hitlerfest», og her ble det blant annet spist kaker med symbolet til gruppen på, svastikaer ble delt ut, og de hørte på nasjonal musikk.¹⁶⁰ Det er tydelig at tradisjonene lever i beste velgående, og det er her åpenlyst hvor viktig de historiske symbolene og ideene fra andre verdenskrig er for organisasjonen. Lignende kaker har blitt spist siden 1950-tallet, ifølge Lööw, og tradisjonene med å feire Adolf Hitlers bursdag har tilsynelatende gått i arv fra tilhengere av Hitler under krigen på 1930-tallet. Ikke bare Hitler blir feiret av nynazistene, men også Hess er også i denne tidsperioden fortsatt en sentral figur for DNM. Svenska motståndsrörelsen publiserte i 2014 en artikkel som hyllet han og hans arbeid under krigen, også i forbindelse med hans fødselsdag, og det ble heller ikke her lagt noe skjul på organisasjonens tilknytning til nasjonalsosialisme.¹⁶¹ Det er en slags kontinuitet i denne hedringen av historiske figurer, som blir arvet fra generasjon til generasjon med aktivister, og som Lööw skrev: «– en historisk linje formidlet gjennom individer fra bevegelseshistorien til militant aktivisme og krigsdeltakelse.»¹⁶²

Vikingtiden: Også i perioden 2011-2020 er det en generell trend fra DNM om å være opptatt av gamle nordiske skikker, ritualer og symboler. Det tydeligste eksempelet på dette, som gjelder for både DNMs norske og svenske gren, kom tydelig fram i bruken av tyr-runen i DNMs symbol. «Nasjonalrunen», som den ble kalt av DNM, er ifølge frihetskamp.net det kollektive symbolet til hele DNM. Den ble beskrevet av redaksjonen som satt sammen av Tyr-runen og Ing-runen, hvor Tyr-runen symboliserte mot, offervilje, kamp og seier, og Ing-runen på sin side symboliserte fertilitet, kreativitet og fokus.¹⁶³ Bruken av gamle germanske runer i moderne symboler i DNM viser definitivt DNMs bruk av den norrøne historien i Skandinavia, noe de heller ikke legger skjul på, og som de fronter som en tydelig og viktig del av sine verdier.

Komparativ kvalitativ analyse 2011-2020

¹⁵⁹ Redaktionen. "Hitlerfirande I Stockholm"

¹⁶⁰ Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 89

¹⁶¹ Redaktionen. "Fredskämpen Rudolf Hess"

¹⁶² Lööw. *Nazismen i Sverige 2000-2004*. 95

¹⁶³ Editorial Staff. "Our Symbols"

Fra 2011 til 2020 er det andre digitale plattformer enn bare patriot.nu som blir brukt av DNM. Nationellt motstånd fortsetter å bruke patriot, men etter at den norske grenen slutter å oppdatere sin del av siden i 2005, går de etter hvert over til å publisere på frihetskamp.net i 2016 istedenfor. Samtidig begynner den svenske grenen å publisere innlegg i sin nettavis nordfront.se rundt 2012. Siden det ikke ble publisert noe fra den norske grenen av DNM på deres nettsider fra 2005-2016, har jeg først analysert to oversiktsbilder bare fra nordfront fram til 2016, og fra perioden 2016-2020 analysert tre nye oversiktsbilder fra begge nettsider for å skaffe et sammenligningsgrunnlag. Det som er annerledes fra denne mer moderne utgaven av nettavisen til DNM sammenlignet med perioden er at Fredrik Vejdeland, sentralt svensk medlem av DNM, revolusjonerte nettsidene til DNM, hvor han satte strengere krav, lagde bedre struktur og oppfordret til bedre samarbeid innad i redaksjonen.¹⁶⁴ Dette ser en blant annet ved at både den norske og den svenske nettavisen i denne perioden har en egen fane dedikert til artikler med historisk innhold, og at begge nettsider har et langt mer profesjonelt preg i denne perioden.

Juli 2012: Under fanen kategorisert som historie på nordfront er det tre artikler som skiller seg ut som interessante for å oppsummere den svenske grenen av DNMs historiebruk i 2012.¹⁶⁵ Den første artikkelen; «Upphittad teckning visar folkligt förakt mot Winston Churchill» var publisert av den svenske redaksjonen, og tok for seg Winston Churchill og hvorfor DNM mener at Churchill var en forhatt skikkelse i England.¹⁶⁶ Mye historiske «fakta» ble lagt fram, men kildehenvisning var fullstendig fraværende. Skildringene om at Churchill var en krigshelt ble her fremstilt som hjernevasking, og en tegning funnet under gulvet til en katedral i England ble hovedargument i fortellingen om at ikke alle engelskmenn elsket Churchill. Dette er så klart ikke en usann påstand; det var ikke *alle* engelskmenn som var enige med Churchill, men hvordan en enkelt tegning hvor kunstneren er anonym ble trukket fram som et bevis på at ideen om at Churchill var en populær politiker er feil, tyder på en lite kritisk bruk av historie som tydelig favoriserte en side.

Slik som den tidligere tidsperioden levde også fortsatt holocaustbenektelsen i beste velgående på den svenske nettsiden til DNM i 2012. Artikkelen «"Förintelsen" – en politisk fråga» var skrevet av Fredrik Vejdeland i 2012, og her var hovedpoenget at drapstall og gasskamre fra holocaust er oppspinn, og at holocaust ble brukt som et politisk virkemiddel.¹⁶⁷ Greske Nikos

¹⁶⁴ Redaktionen. "Interview med Fredrik Vejdeland om sit engagement i Bevægelsen"

¹⁶⁵ Nordfront. "Historia" (2012)

¹⁶⁶ Redaktionen. "Upphittad teckning visar folkligt förakt mot Winston Churchill"

¹⁶⁷ Redaktionen. ""Förintelsen" – en politisk fråga"

Michaloliakos, tidligere Gyllent daggry partileder, ble av Vejdeland brukt i artikkelen for sine uttalelser om at holocaust var et «politisk spørsmål» og denne ideen skrev Vejdeland videre på med de samme argumentene som DNM har brukt i lignende artikler tidligere. Flere personer som ikke tror på tallene eller detaljene rundt holocaust ble også trukket fram, slik som den britiske Richard Harwood, forfatter av boken *Did Six Million Really Die? The Truth at Last*. Det virker også å ha vært viktig for Vejdeland å få fram hvor viktig det er å diskutere holocaust, ikke bare som historie, men også for den påvirkning den ifølge ham har hatt, da han blant annet i denne artikkelen skrev et avsnitt om hvordan verdenspolitikken, jøder og «falske» ideer om holocaust hang tett sammen.

Den siste artikkelen fra 2012 brukte historie fra vikingtiden, og viser hvordan DNM også i denne perioden var opptatte av sitt eget land og kultur.¹⁶⁸ I forhold til de artiklene som normalt ble lagt ut på nordfront var denne mer fortellende, og den var lite ideologisk i sitt budskap. I artikkelen, skrevet av Redaksjonen, ble det forklart hvordan en militærbase fra vikingtiden ble funnet i Tyskland, og det ble videre trukket fram flere interessante arkeologiske objekt og informasjon om militærbasen. Selv om det ikke her heller var kildehenvisninger, var det generelt sett mer solide fakta og begrunnelse for påstandene, og det var blant annet inkludert bilder og sitat fra en arkeolog for å undergrave faktaene som ble presentert. Dette står i ganske sterk kontrast til de mer ideologiske historiske artiklene som ble publisert på nordfront i 2012, og kan tyde på at det var lettere for redaksjonen og forfatterne på DNM sin nettside generelt å bruke historie på en mer presis måte når det ikke var snakk om ideologi og et ønske om å spre et bestemt budskap.

Juli 2014: Neste periode for artikler på nordfront; 2014, var ikke veldig ulike den forrige, men var tydelig fokusert på nasjonalsosialisme og krigshistorie. I kategorien markert som historie, var nesten alle artiklene enten relatert til historie fra andre verdenskrig eller på svensk krigshistorie.¹⁶⁹ Den første som skiller seg ut som interessant er artikkelen som ble publisert av Redaksjonen med navn «National Socialist Movement håller stort antijudisktt möte på Trafalgar Square».¹⁷⁰ Artikkelen tok for seg et møte som ble holdt i 1962 der 5000 angivelig møtte opp for å demonstrere mot jøder. Redaksjonen skrev selv at ifølge The Guardian så var det 3000 som møtte opp, men Redaksjonen påsto allikevel også at det var 5000, da de brukte tallene en av demonstrantene som holdt tale; Colin Jordan, selv brukte i et

¹⁶⁸ Redaktionen. "Mytomspunnen vikingatida militärbas funnen i Tyskland"

¹⁶⁹ Nordfront. "Historia" (2014)

¹⁷⁰ Redaktionen. "National Socialist Movement håller stort antijudisktt möte på Trafalgar Square"

intervju i etterkant av møtet. Artikkelen satte også fokus på hvordan de mente The Guardian tok feil, og de antok at de hadde rundet ned med vilje. Det ble også nevnt at The Guardian skrev om hvor avskyelig demonstrasjonen var, noe DNM kritiserte og nærmest latterliggjorde ved å forsvare det The Guardian kritiserte; at John Tyndall angivelig bare informerte om jødisk innflytelse i det britiske samfunn. Det ble også i denne artikkelen nevnt hvordan et lite antall jødiske og kommunistiske aktivister møtte opp for å demonstrere mot jødehatet, og det ble presentert slik at det var disse motdemonstrantenes feil at det ble opptøyer, fordi de angivelig følte seg støtt når demonstrantene ropte at «Hitler hadde rett». Historiebruken her var framtreddende og ideologisk, og i denne artikkelen ble det ukritisk valgt ut tall som passet Redaksjonens virkelighetsoppfatning som et virkemiddel for å spre budskapet om at det angivelig var svært mange i England som mislikte jøder i 1962.

Neste artikkel var også skrevet av Redaksjonen i 2014, men denne la fram en mer personlig beretning om en SS-general.¹⁷¹ Livet til Heinz Harmel ble presentert i artikkelen, og hans tilknytning til andre kjente generaler og soldater fra andre verdenskrig, og ikke minst Adolf Hitler, ble det satt fokus på. De historiske faktaene ble lagt fram på en ordentlig og ryddig måte, men som oftest på DNM sine nettsider var det ingen kildehenvisning. I slutten av denne artikkelen var det dedikert et helt avsnitt til å hedre Harmel, og her var retorikken mye mer personlig. SS-generalen ble presentert som en respektert mann av både venner og fiender. Det ble trukket fram hvordan det ifølge Redaksjonen var viktig for Harmel å støtte sine tidligere soldater i etterkrigstiden, og at han til og med i et slag mot britene godkjente en kort våpenhvile og at han sørget for at britiske soldater ble tatt godt vare på. Slike historier om helter fra den tyske siden av andre verdenskrig var det mange av på DNMs nettsider. Artikkelen om Harmel fulgte den samme oppskriften som de som har blitt presentert tidligere, og det virker som at det var viktig for Redaksjonen å male et bilde av nazistiske soldater som omgjengelige, sterke, rettferdige og hederlige mennesker. Dette ble gjort ved å gi leseren et innblikk i deres barndom og liv, og det ble her presentert historiske fakta som setter soldatene i et attraktivt lys. Alt negativt var fullstendig fraværende i disse artiklene.

Artikkelen «Myten om ångkamrarna i Treblinka» var også relatert til historie fra andre verdenskrig, men denne var igjen fokusert på jøder og holocaust.¹⁷² Også denne artikkelen var publisert av Redaksjonen, noe som tyder på at dette var svært vanlig i denne tidsperioden, og her gikk de rett på sak ved å forklare hvordan det ikke bare var de tyske dødsleirene som var

¹⁷¹ Redaksjonen. "SS-generalen Heinz Harmel"

¹⁷² Redaksjonen. "Myten om ångkamrarna i Treblinka"

«fantasifulle teorier» men også ved å legge fram en rekke andre metoder for jødeutryddelse som DNM mente ikke egentlig eksisterte. Fokuset var i all hovedsak i denne artikkelen på Treblinka, en av de mest kjente dødsleirene fra andre verdenskrig, og hvordan det ifølge Redaksjonen først ble påstått i 1942 at det var dampkamre og ikke gasskamre som ble brukt for å drepe jødene. I artikkelen ble blant annet «øyevitner» og «dødsrom» skrevet med gåsetegn for å vise at nordfront ikke mente at det eksisterte hverken ordentlige øyevitner eller rom med hensikt å drepe jøder, og Redaksjonen satte tydelige spørsmålstejn ved hvordan media spredde disse såkalte «påstandene». Det er derimot avsnittet på slutten av denne artikkelen som er mest interessant når det kommer til DNMs historiebruk. I slutten av artikkelen ble poengene oppsummert, og Redaksjonen fortalte hvordan få eller ingen historikere i moderne tid trodde på den originale Treblinka henrettelsesmyten, og de skrev blant annet at: «Det som var sant i årene 1943-1945 – at hundretusener eller millioner av jøder ble drept med damp kammer – anses i dag ikke å ha funnet sted.»¹⁷³ Det er ingen spørsmål om at ordbruken her var svært bevisst. Ved å skrive at den originale henrettelsesmyten er ansett å være falsk, altså ideen om at det var damp og ikke gass som drepte jødene i Treblinka, kan DNM antyde at jødehenrettelsen generelt var falsk, uten å eksplisitt si det. Fokuset her var på mord via damp eller gass, men antydningen er at ingen av delene fant sted, og beviset til DNM ifølge dem selv er at det har vært uoverensstemmelser med hva som ble brukt for å drepe, og at det derfor måtte bety at begge deler er feil.

Mars-mai 2016: I 2016 var den norske nettavisen til DNM også aktiv på frihetskamp.net, og den norske redaksjonen startet straks med å legge ut historierelaterte artikler slik som svenskene. Også her var det en egen kategori kalt «historie», og artiklene var i disse årene likere artiklene som ble publisert på patriot.¹⁷⁴ Den første artikkelen av de tre jeg har analysert fra frihetskamp var publisert av den norske Redaksjonen og het «Ba om hjelp til å spre løgnpropaganda om Det tredje riket».¹⁷⁵ Denne tok for seg det DNM mener var propaganda som ble spredd av britiske myndigheter, og i denne artikkelen linket de til en kreditert kilde. Redaksjonen påsto at et brev sendt fra The British Ministry of Information i 1944 ber myndighetene om å spre «løgnaktig» propaganda. Dette er derimot ikke det som står i brevet, det DNM tolket det som er en slags halv-sannhet, og på ingen steder i brevet er det oppfordret til å spre løgner. Brevet derimot var presentert på engelsk på en norsk nettside, og hvis lesere ikke nærleste det som ble skrevet eller hadde full forståelse for innholdet var nok det ikke lett

¹⁷³ Redaksjonen. "Myten om ångkamrarna i Treblinka"

¹⁷⁴ Frihetskamp. "Historie" (2016)

¹⁷⁵ Redaksjonen. "Ba om hjelp til å spre løgnpropaganda om Det Tredje Riket"

å ved første øyekast se at det DNM påsto ikke var den fullstendige sannheten. Dette er et godt eksempel på hvordan DNM tok ut det de mente var viktigst fra historien, uten å se på hverken kontekst eller flere sider av saken, og i tillegg viser denne artikkelen at krigen ikke var et tabu tema i den norske nettavisen i 2016. På nordfront var det heller ikke mangel på artikler som tok for seg nasjonalsosialisme som et ideologisk tema, samt krigshistorie og anti-semittisme. Fra krigen var det på forsiden til nordfront i mars 2016 en artikkel som sto fram som sentral når en ser på historiebruken til DNM i Sverige. «Judea Declares War on Germany» også skrevet av Redaksjonen, var en av flere artikler som inngikk i en liste med artikler som het «dagens datum», hvor Redaksjonen skrev om hva som skjedde på den samme dagen på et tidligere tidspunkt i historien. Denne omhandlet en påstått hellig krig som jødiske organisasjoner utropte mot Tyskland den 27 mars i 1933. DNM fortalte at det ikke var Tyskland som kom med den første krigserklæringen under andre verdenskrig, men at det var jødene gjennom boikotting av tyske bedrifter som hadde skylden. Definisjon av «krigserklæring» hadde Redaksjonen tatt fra en forside av The Daily Express, men selv her forklarte avisen hvordan den påståtte krigserklæringen bare var økonomisk, og DNMs påstand om at jødene erklærte krig før Tyskland gjorde det faller på sin egen urimelighet. Dette minner sterkt om retorikken brukt på frihetskamp, hvor historiske halv-sannheter ble tatt ut av kontekst og brukt for å forsvare ekstrem ideologi.

Den andre norske artikkelen fra DNMs forside i 2016 het «Knut Hamsun om Hitler: «En kriger for menneskeheten»» og var tydelig nasjonalistisk i sin retorikk.¹⁷⁶ Her ble særnorsk historie om Knut Hamsun, en av de mest innflytelsesrike europeiske forfatterne på 1900-tallet, brukt for å fremme Hitler. Hamsun, som var nazist, ble hyllet av DNM for sine uttalelser om Hitler, hvor han blant annet kalte ham en kriger for menneskeheten. Det ble nevnt hvordan Hamsun hele tiden hadde støttet det nasjonalsosialistiske Tyskland, og flere andre rasistiske og anti-kommunistiske uttalelser ble satt søkelys på. Historie fra mellomkrigstiden og nyromantikken i Norge ble her trukket fram for å rettferdiggjøre hvorfor også nordmenn i dag burde støtte Hitler, og artikkelen var en slags hyllest til en norsk forfatter som passer inn i DNMs ideologiske verdensbilde. På den svenske forsiden i 2016 ble ikke Knut Hamsun nevnt, men det fantes lignende artikler som hedrer diverse skikkelser fra det nasjonalsosialistiske Tyskland.¹⁷⁷ Slik som tidligere var det en av de artikkeltypene som var mest utbredt på både den norske og den svenske nettsiden. Et eksempel, artikkelen med navn

¹⁷⁶ Redaksjonen. "Knut Hamsun om Hitler: 'En Kriger for menneskeheten'"

¹⁷⁷ Nordfront. "Historia" (2016)

«Hanna Reitsch – Tredje Rikets kvinnliga pilot» som også var skrevet av Redaksjonen, ar et forsøk på hylle en kvinnelig skikkelse fra det tredje rikets hær.¹⁷⁸ Allerede i innledningssetningen ble det gjort tydelig hun var unik fordi hun var kvinne, og det virker i artikkelen som om dette ble brukt for å appellere til eventuelle kvinnelige lesere, eller for å bevise at Nazi-Tyskland verdsatte kvinner høyt. Slik som mange andre av artiklene som hyllet enkeltpersoner fra krigen ble livet hennes lagt fram i detalj, men også her ble bare de særdeles positive aspektene med Reitschs liv fokusert på. I slutten av artikkelen var det også viktig for Redaksjonen å få fram at Hanna Reitsch aldri tok avstand til Nazi-Tyskland i etterkrigstiden, og hun ble for dette presentert som et viktig forbilde.

Avslutningsvis for 2016 var det også på både den norske og den svenske nettsiden artikler som var hovedsakelig rasistisk eller anti-semittisk i natur. Anti-semittisme var i denne perioden utbredt på begge nettsider, noe som virket å være en kontrast til DNMs tidligere år i Norge. På frihetskamp i Norge ble det igjen i 2016 satt fokus på holocaust og hvordan DNM mente at tall og bilder fra konsentrasjonsleirene var falske. Artikkelen «Historien om det forfalskede bildet fra Buchenwald» var slik som den tidligere artikkelen; ««Ba om hjelp til å spre løgnpropaganda om Det tredje riket», spesielt fokusert på propaganda fra de allierte og jødene under krigen.¹⁷⁹ I artikkelen, også denne slik som de fleste andre publisert av Redaksjonen, ble det brukt begrep slik som «holocaust-propaganda», og budskapet er svært tydelig. Redaksjonen skrev om et redigert bilde fra Buchenwald, hvor en særdeles tynn mann angivelig ble redigert inn i et bilde som avbildet flere andre avmagrede menn som lå i trange køyesenger. Om bilde er redigert eller ikke var ikke egentlig hovedpoenget i artikkelen til DNM, for de mente uansett at fangene i bakgrunnen, som de ikke påsto var redigert på noe vis, var utmagrede og ser syke ut bare fordi de hadde tyfus. Artikkelen var lang, og den gikk langt i å diskreditere flere personer som hadde skrevet om sine og sine familiemedlemmers opplevelser i konsentrasjonsleirene. Denne artikkelen er interessant når en skal studere DNMs historiebruk, fordi på den ene siden var det her viktig for DNM å få fram at de mente bilde var redigert, og det var et hovedargument for hvorfor de også mente all annen informasjon om holocaust må ha vært feil.. På den annen side derimot så var de også skeptiske til det i bildet de også mente var reelt, og selv når de ble møtt med fakta de også var enige i at ikke var falsk, så fant de en annen alternativ forklaring på hvorfor de jødiske fangene så tynne og syke ut. Nettopp derfor er det vanskelig å ha historiefaglige diskusjoner med høyreekstreme, fordi

¹⁷⁸ Redaksjonen. "Hanna Reitsch – Tredje Rikets kvinnliga pilot"

¹⁷⁹ Redaksjonen. "Historien om det forfalskede bildet fra Buchenwald"

bevis aldri virker å være «nok» for å overbevise de som allerede anser seg selv å være overbevist om noe annet. På den svenske nettsiden var det derimot ikke bare jødehat som var fremtredende i denne omgang, men en artikkel kalt «Internationella dagen till minne av slaveriets offer» fokuserte i stor grad på hvordan DNM mente at det var jødene som sto bak den transatlantiske slavehandelen, og at den svarte borgerrettighetsbevegelsen var styrt av jøder for å lede en «enhetsfront» mot de hvite i USA.¹⁸⁰ Ikke bare ble alternative historiske konspirasjonsteorier fra andre verdenskrig brukt for å forsvare anti-semittisme, men slike artikler som den overnevnte viser at andre områder fra historien også ble tatt ut for å forsvare det ekstreme jødehatet medlemmene av DNM følte på. Fokuset på jødehat, både på den norske og den svenske nettsiden, og ønsket om å sette opp andre folkeslag mot jødene viser også hvordan anti-semittisme var det desidert mest fremtredende i DNMs ideologi i denne perioden.

Mai 2018: Fra mai i 2018 finnes det snapshots fra både den norske og den svenske nettavisen, og her er utvalget av artikkel på begge nettsider høyst preget av krigshistorie. For det første er det interessant å notere at den norske forsiden inneholdt en re-publisering av to tidligere artiklene som også var å finne på snapshottet fra 2016; både «Knut Hamsun om Hitler: «en kriger for menneskeheten»» og «Historien om det forfalskede bildet fra Buchenwald».¹⁸¹ Begge artiklene var slik som i 2016 publisert av Redaksjonen, og de var i innhold helt like de artiklene som ble publisert tidligere. Om det tyder på lite kreativitet fra Redaksjonen, eller om det viser at DNMs redaksjon mente at disse artiklene var viktige for de norske leserne å få med seg, er usikkert, men en kan i det minste konkludere med at dette var artikler med et innhold som Redaksjonen var fornøyd med. Bortsett fra disse var det også i all hovedsak artikler med beretninger fra mellomkrigstiden og andre verdenskrig. Slik som var vanlig på DNMs nettsider var det en norsk artikkel som tok for seg en av Hitlerjugends ledere, og denne var ikke unik i innhold fra alle de andre artiklene som hedret tyske nasjonalsosialistiske helter på DNMs sider, men er allikevel interessant for å belyse at DNM også her hadde fortsatt sitt fokus på å skrive om enkeltpersoner.¹⁸² I lik stil fantes artikkelen «Carl von Linné – botanikern och rasbiologen» på svenskenes nordfront, men denne var noe annerledes fordi den fokuserte på en mann fra en tidsperiode som ikke gikk igjen så mye i DNMs historiske artikler.¹⁸³ En rekke historiefaglige fakta om Linné sitt liv ble lagt fram, men konklusjon på

¹⁸⁰ Redaksjonen. "Internationella dagen till minne av slaveriets offer"

¹⁸¹ Frihetskamp. "Historie" (2018)

¹⁸² Redaksjonen. "Baldur von Schirach – hitlerjugends leder"

¹⁸³ Nordfront. "Historia" (2018)

slutten var tydelig; raser hadde ifølge biologen forskjellige forutsetninger og iboende kvaliteter, og den hvite rasen ble beskrevet med bare positive adjektiv, der de andre rasene var svært negativt beskrevet.¹⁸⁴ Det er ingen spørsmål om at Carl von Linné og hans rasebiologi var utbredt, men slik som er vanlig for DNM la de bare fram de historiske faktaene som fremmet deres agenda, og forskning som har motbevist mye av rasebiologiens fundament er ikke nevnt i det hele tatt i denne artikkelen.

Ikke ulikt artikkelen om Knut Hamsun var det også publisert en artikkel om Fridtjof Nansen, en annen høyst sentral del av norsk kulturhistorie. I 2018 la Redaksjonen ut «Nansen og fedrelandslaget», og denne tok for seg Nansens anti-marxistiske arbeid. Artikkelen viser at selv om mye av fokuset i det moderne DNM lå på andre verdenskrig og nasjonalsosialismen, så var ikke DNMs anti-kommunistiske sentimenter helt glemt, og hvis muligheten presenterte seg så virker det som det fortsatt var av interesse for Redaksjonen å også skrive artikler med formål å kritisere marxismen og kommunismen generelt.¹⁸⁵ Igjen fantes det her en ideologisk historiebruk som brukte patriotisme og en idé om felles norske verdier representert via kjente nordmenn for å bygge under argumentene om hvorfor DNMs ideologi var den rette.

Informasjonen som var presentert var hverken direkte feil eller tydelig unøyaktig, men ble av Redaksjonen fremstilt på en slik måte at de tankene som ble presentert var det eneste riktige hvis en var en «ekte» nordmann. Kommunismen ble også brukt i 2018 av den svenske Redaksjonen, noe en ser i artikkelen «Bleiburgmassakern».¹⁸⁶ Her var fokuset på at Jugoslavia, alliert av britene, var kommunistisk, og Jugoslavia ble kritisert for å bombe Kroatisk flyktninger under en våpenhvile i den såkalte Bleiburg-massakren. Kommunisme ble trukket fram flere ganger når de historiske hendelsene ble gjenfortalt, og det virker viktig for Redaksjonen å få fram deres syn om at dette skjedde, og senere ble fornektet, på grunn av kommunistene. Bevis ble trukket fram, blant annet bilder og video, men det er tankevekkende at de bevisene DNM her la fram, var svært lik de bevisene de nektet å godkjenne når det kom til, for eksempel, Holocaust.

For jødene, uansett hvor de bodde, hadde DNM bestemt seg for å være motstandere av, og dette fortsatte å være sentralt for organisasjonen. En annen svensk artikkel fra denne forsiden var enkelt kalt «Judeparagrafen», og handlet om den norske grunnloven og den tilhørende judeparagrafen som ble undertegnet i 1814.¹⁸⁷ Denne artikkelen er av interesse for DNMs

¹⁸⁴ Redaksjonen. "Carl von Linné – botanikern och rasbiologen"

¹⁸⁵ Gjesteskribent. "Nansen og fedrelandslaget"

¹⁸⁶ Redaksjonen. "Bleiburgmassakern"

¹⁸⁷ Redaksjonen. "Judeparagrafen"

historiebruk av to grunner: For det første er det interessant at den svenske nettsiden brukte norsk historie som et eksempel, og det viser at de to grenene av organisasjonen er sammenslått, og at «Norden» som et konsept er noe DNM holdt høyt. Romantiseringen av nordisk kultur og historie, uansett om det var i Norge eller Sverige, var en viktig del av retorikken til DNM, og dette var likt for begge nettaviser. I tillegg er naturligvis artikkelen av interesse da også denne viser hvordan DNM strakk seg langt for å forsvare diskriminering mot jøder. Om de trakk fram retorikk brukt av nasjonalsosialistiske generaler under Nazi-Tysklands regime, eller om det ble brukt tidligere diskriminerende lover fra Norge hadde ikke så stor betydning, men det virker som det var viktigere for DNM å bruke alt de kunne finne i historien for å forsvare sin anti-semitiske ideologi.

August 2020: De to siste snapshotene er tatt fra DNMs norske og svenske forsider under kategorien historie i august 2020. Selv om artiklene som ble presentert på disse forsidenes var forskjellige, var de allikevel ikke veldig ulike i retorikk eller innhold, og det er allerede fra første øyekast lett å se at disse var publisert av medlemmer fra samme organisasjon. På den norske nettsiden fantes det i 2020 en god blanding av artikler, men de fleste var allikevel tydelig nasjonalsosialistiske, Hitler-vennlig og anti-semitiske i innhold.¹⁸⁸ Det samme kan sies om den svenske historie-kategorien, selv om det akkurat i denne omgangen også ser ut til å ha vært et enda større fokus på USA og amerikansk historie.¹⁸⁹

På den norske nettsiden kan historiebruken i 2020 oppsummeres i tre artikler. I den første var fokusert på opptøyene i England i 2011 sentralt og den, slik som virker å være standard for DNM i denne tidsperioden, var publisert av Redaksjonen.¹⁹⁰ Artikkelen brukte en hendelse fra 2011, drapet av Mark Duggan av politiet i England, for å underbygge sine negative stereotypier av mennesker med ikke-arisk bakgrunn. Drapet på Duggan, som svenske aviser ifølge den norske Redaksjonen hadde skrevet var «velkjent og respektert» i samfunnet, hadde ført til opptøyer i flere engelske byer, da folk demonstrerte mot det de oppfattet som rasisme i politiet. DNM satte spørsmålstegn ved påstanden om at politiet i England kunne ha rasistiske medlemmer, og de gikk også langt for å svartmale Mark Duggan ved å blant annet nevne at han var en «gangster» og en «narkotikalanger», og de satte spørsmålstegn ved hvorfor de svenske avisene valgte å trekke fram at han var en firebarnsfar. Hendelsene som medførte at blant annet flere ble skadet og at en hvit mann ved navn Richard Mannington Bowes ble

¹⁸⁸ Frihetskamp. "Historie" (2020)

¹⁸⁹ Nordfront. "Historia" (2020)

¹⁹⁰ Redaksjonen. "Opptøyene i England år 2011"

drept, samt bilder fra opptøyene hvor mennesker med ikke-arisk bakgrunn ødelegger i byen, ble av DNM brukt nærmest for å bevise at ikke-ariske var voldelige. Hvordan svenske aviser dekket saken ble også sterkt kritisert av den norske Redaksjonen, og det fremstår som at de mente at svenske aviser ikke turte å si det DNM så på som sannheten, fordi avisene var redde for å bli stemplet som rasister. Ikke bare denne artikkelen trakk fram hva svenske aviser hadde skrevet derimot. En annen norsk artikkel fra samme snapshot; «Aftonbladet hyller Hitler og «Europas frihetskrig», trakk fram hvordan Aftonbladet, en svensk avis eid av Torsten Kreuger, advarte mot «usvenske elementer» i 1941 og DNM skrev om at den svenske avisen skrev en artikkel med navn «Europas Frihetskrig» samme år.¹⁹¹ Artikkelen var i Frihetskamps artikkel oversatt slik at de norske leserne lett kunne få med seg innholdet. Redaksjonen brukte denne artikkelen for å bevise at det ikke nødvendigvis var upopulært å være støttespiller av Nazi-Tyskland i Sverige under krigen. DNMs artikkel brukte ikke like åpenlys retorikk for å fremme sitt budskap, men innholdet i den originale artikkelen var høyst nasjonalsosialistisk. Den siste artikkelen på frihetskamp gikk sterkt ut med de historiske symbolene; det tilhørende bildet under overskriften var blant annet av det tyske jernkorset, og artikkelens navn «Adolf Hitler tildeles Jernkorset av 1. klasse» viste Redaksjonens fascinasjon for tysk krigshistorie.¹⁹² Det ble i denne artikkelen lagt fram en rekke historiske fakta om Tysklands rolle under første verdenskrig, og Hitlers mot under forskjellige kamper i 1918 ble presentert i et særdeles positivt lys. Det ble konkludert med at Adolf Hitler fikk jernkorset av første klasse for sitt heltemot og styrke i kampene. Artikler om Hitlers liv og heltemot var ikke uvanlig å finne på DNMs sine nettsider, hverken de svenske eller de norske, og alle hadde det til felles at han blir presentert på en overveldende positiv måte ved at det bare ble inkludert de sitatene og de kampene hvor Hitler best kan framstilles som en helt som var elsket av folket.

I denne omgang var det ingen av artiklene til svenske nordfront som gikk inn på norsk historie eller som tok opp særnorske temaer, men slik som i 2018 var det nok av anti-semittisme, anti-kommunisme, nasjonalisme og krigshistorie som gikk igjen i innholdet.¹⁹³ I en artikkel publisert av Marcus Hansson med navn «Terrorgruppen (((The Weather Underground Organization)))», som var den første av to artikler som handler om The Weather Underground Organization, skrev Hansson om den marxistiske organisasjonen og deres tilknytning til det forfatteren kaller «jødemarxisme», og det påstås at målet til organisasjonen var å polarisere

¹⁹¹ Redaksjonen. «Aftonbladet hyller Hitler og ‘Europas frihetskrig’»

¹⁹² Redaksjonen. «Adolf Hitler tildeles jernkorset av 1. Klasse»

¹⁹³ Nordfront. «Historia» (2020)

det amerikanske studentmiljøet for å øke sitt eget medlemstall.¹⁹⁴ De ekstreme uttalelsene til medlemmer i WUO hvor en krig mot det hvite Amerika ble presentert ble brukt av Hansson for full effekt for å demonisere gruppen, og artikkelen prøvde så langt det lot seg gjøre å legge hovedskylden på Amerikanske jøder ved å trekke fram jødiske medlemmer som viktige i organisasjonen. I likhet med artikkelen til Hansson virket USA å være et fremtredende tema i flere av de svenske artiklene fra snapshottet i 2020. I en annen artikkel, denne skrevet av Redaksjonen, ble historien om bombingen av Hiroshima lagt fram; «75 år sedan USA terrorbombade Hiroshima».¹⁹⁵ Allerede i overskriften var budskapet tydelig; bombingen av Hiroshima var et terrorangrep, og var ikke på noen måte berettiget. I artikkelen ble et hendelsesforløp der USA var en tydelig skurk lagt fram, og Japan ble fremstilt som en nasjon som desperat ønsket fred med USA og folkeforbundet allerede i 1943. Debatten om at Japan var klare til å overgi seg allerede før atombombene ble sluppet er nyansert, og det er ikke en ukjent teori i den revisjonistiske historien i 1960 årene, ledet av blant annet av historikeren Gar Alperovitz.¹⁹⁶ Den historien som ble uttrykt på DNMs svenske nettavis var derimot ikke like nyansert, og slik som mange ganger tidligere ser en at bare den siden av fortellingen, i dette tilfellet det som gagnet nordfronts beretning om de aggressive allierte og de hederlige aksemaktene, ble presentert. Avslutningsvis var den siste artikkelen fra svenske nordfront i 2020 også lite nyansert i sin historieberetning. Artikkelen «93-årig före detta SS-vakt dömd för “medhjälp till mord på 5 230 människor”» presenterte for leserne Bruno Dey, tidligere SS-soldat, som i 2020 ble dømt for medvirkning til drap på 5232 mennesker.¹⁹⁷ I en artikkel om samme sak skrevet av NRK ble dommen presentert som historisk, og NRK spekulerte i denne artikkel om at dommen mot Dey kunne være den siste rettsaken som ble ført mot forbrytelser utført under andre verdenskrig.¹⁹⁸ Nordfronts Redaksjon skrev at de mente at Dey benektet enhver forseelse, og de trakk fram hvordan jakten på «påståtte krigsforbrytere» fra andre verdenskrig bare har fokusert r på tyskere og deres allierte, og at krigsforbrytelser begått av de allierte i henhold til DNM ble glorifisert eller fortiet fullstendig.

Konklusjon

¹⁹⁴ Hansson, Marcus. “Terrorgruppen (((the Weather Underground Organization)))”

¹⁹⁵ Redaktionen. “75 År sedan USA terrorbombade Hiroshima”

¹⁹⁶ Atomic Heritage Foundation. “Debate over the Japanese Surrender - Nuclear Museum”

¹⁹⁷ Redaktionen. “93-Årig före detta SS-vakt dömd för ‘medhjälp till mord På 5 230 människor’”

¹⁹⁸ Holm-Nilsen, Helle, og Onsum. “Tidligere SS-soldat dømt for medvirkning til drap på 5230 personer”

Denne studien har undersøkt hvordan både den norske og den svenske grenen av DNM har brukt historie som et virkemiddel for å fremme sin høyreekstreme ideologi. Tidsperioden som har blitt undersøkt er i all hovedsak mellom 2000-2020, men en studie av den historiske bakgrunnen i etterkrigstiden og på 1960, 1970, 1980 og 1990-tallet har også blitt foretatt, dette for å bedre forstå hvilke bevegelser som har vært bakgrunnen for den retorikken og den ideologien en ser brukt av medlemmer av DNM på 2000-tallet. I de to tidligere kapitlene har jeg analysert artikler på patriot, nordfront og frihetskamp med hovedformål å finne likheter og ulikheter på den norske og den svenske siden. Dette kapitlet vil legge fram funnene, sette DNMs historiebruk i en større historiografisk sammenheng, og oppsummere svaret på problemstillingen:

Har Norges okkupasjonshistorie hatt en innvirkning på den nordiske motstandsbevegelsens ideologi og historiebruk på 2000 og 2010-tallet?

Tesen min er som følger: Det finnes noen sentrale ulikheter mellom hvordan den norske grenen av DNM og den svenske har gitt uttrykk for sin ideologi gjennom historiebruk på 2000 og 2010-tallet, og dette kan til dels skyldes Norges okkupasjonshistorie og at Norge slo hardere ned på nazisme etter andre verdenskrig. Av funnene i denne komparative analysen er det noen viktige hovedpoeng å trekke fram for å forsvare denne påstanden:

For det første har oppgaven undersøkt og sementert påstanden om at Sverige har hatt mer høyreekstremisme generelt i samfunnet i etterkrigstiden og tiårene etter enn det Norge har hatt. Selv om høyreekstrem ideologi heller ikke har vært ukjent i det norske samfunnet, og at en motstand mot innvandring har vært fremtredende i Norge, er det tydelige indikasjoner på at nynazistisk ideologi har hatt mindre grobunn i det norske samfunnet enn det svenske, slik som har blitt trukket fram i Ravndal, Lunde og Lööws tekster. Norge slo langt hardere ned på nynazisme i etterkrigstiden enn det Sverige gjorde, og det kan konkluderes med å til dels skyldes at Norge var okkupert av Nazi-Tyskland under andre verdenskrig, og at svenskene forsøkte å holde seg nøytrale under krigen, noe som førte til mindre direkte hat mot nazistiske sympatisører i Sverige. Ut på 70,80 og 90-tallet fortsatte det norske høyreekstreme miljøet å være svært marginalt, og det ble slått ned på for eksempel påstander om at holocaust var oppspinn og at jøder burde deporteres, slik som da Olav Hoaas ble dømt, mens miljøet i Sverige lenge hadde vært noe større og bedre organisert.¹⁹⁹ Blant annet var det allerede i

¹⁹⁹ Simonsen. "Holocaustbenektelse"

etterkrigstiden mange i nasjonalsosialister i Sverige som fornektet holocaust.²⁰⁰ I denne oppgaven har det også blitt konstatert hvordan de høyreekstrene miljøene på 1970-,1980-, og 1990-tallet la grunnlaget for de ideer og den historiebruken DNM har vist på 2000-,og 2010-tallet. Selv om det her var likheter mellom Norge og Sverige, så virker det å ha vært en motvilje i Norge mot å kalle seg nasjonalsosialist, mens det i Sverige var flere som åpenlyst kalte seg selv for nasjonalsosialister og brukte nazistisk propaganda. Sett bort i fra historiebruk, ideologi og generell retorikk som er direkte knyttet til nazisme og Nazi-Tyskland, så er det for det meste likheter mellom de to landene, også i årene som ledet opp til 2000-tallet.

Når det kommer til hvordan DNM har uttrykt sine ideologi gjennom bruk av historie i de artiklene som har blitt analysert i denne oppgaven, har det i de to landene vært både tydelige likheter og noen avgjørende ulikheter. Først må det konstateres at DNMs historiebruk har hatt flere likheter enn ulikheter, noe som kanskje ikke er så rart når en tar i betraktning at begge lands grener skal fungere som undergrupper av samme organisasjon. Det er også interessant å trekke fram at DNM har hatt «hovedkontor» i Sverige helt siden oppstarten av organisasjonen. Lederne i begge land har gjerne vært svenske, har bodd i Sverige eller har hatt kontakter i Sverige. Flere av de artiklene som har blitt publisert på de norske nettsidene har også svenske forfattere, der Fredrik Vejdeland står fram som sentral, og inneholdte har til tider også vært helt likt da flere av de norske artiklene bare har blitt tatt fra de svenske nettsidene og oversatt til norsk. De likhetene som har vært mest fremtredende på sidene til DNM, i begge land og under begge de undersøkte tidsperiodene, har vært todelt. Det første temaet, og det som virker å være mest viktig for DNM selv, har vært en historiebruk som er opptatt av jøder og holocaust. Nøye selekterte historie fra andre verdenskrig har i DNMs artikler blitt brukt for å underbygge det som virker å være en av de mest avgjørende delene av DNMs tro; jødene ønsker å ta over verden, og holocaust i den form som har blitt presentert i historien skjedde aldri. Det andre temaet som har vært fremtredende på DNMs norske og svenske nettsider har vært deres bruk av patriotisme, nasjonalfølelse og nordisk kultur og historie. Norrøn historie har blitt brukt i DNMs artikler for å skape et brorskap mellom de ariske medlemmene, og for å i tillegg skape samhold mellom de nordiske landene, da spesielt Norge og Sverige.

²⁰⁰ Lööw. Nazismen i Sverige 1980-1999. 108

Det som derimot er interessant er hvordan det har vist seg at den norske nettsiden, fram til nedleggelsen i 2005, hadde betydelig mindre direkte jødehat, Nazi-symbol og artikler om Hitler enn det som fantes på den svenske nettsiden. Det er også slik at mellom 2009 og 2012 ble det konstatert at det ikke fantes noen kjente organiserte nynazistiske bevegelser i Norge bortsett fra Vigrid, som er norrøn-sentrisk.²⁰¹ Av de artiklene som ble undersøkt mellom 2000-2005 så var det 5 artikler på den svenske nettsiden som var åpenlyst nynazistisk eller anti-semittisk, mens det til kontrast var 1 artikkel på den norske siden med noe samme innhold, men selv her var retorikken tonet ned og budskapet lagt fram på en mindre utfordrende måte. På den norske siden var det i denne perioden mer fokus på andre temaer og annen historie, slik som nasjonalkultur. Det er oppsiktsvekkende DNM i Norge har vist en såpass tydelig avstand fra temaer som høyst sannsynlig ville vært mer betente å prate om, og det er interessant at det har vært en så distinkt forskjell mellom de to landene på dette området. Når det kommer til tidsperioden fra 2011-2020 derimot, med nye nettsider og en langt mer organisert redaksjon, er denne kontrasten fullstendig fraværende. Med tanke på Fredrik Vejdeland sitt arbeid for å skape en mer samlet redaksjon ser dette ut til å også ha hatt en stor effekt på den norske siden, og det viser at når den norske siden ble mer underlagt Vejdeland og hans reformerte redaksjon, så kom også jødehat, nazisme, Hitler og hakekors mye tydeligere fram i retorikken til DNM i Norge. Dette kan tyde på at de norske medlemmene i DNM på egenhånd enten var mindre fokusert på, eller ikke ville risikere å være fokusert på de temaene som i det norske samfunnet ble sett på som mer ekstreme. Kontrasten til Sverige, hvor dette var vanlig fra oppstarten av, viser at DNM i Norge var mindre fokusert på nynazistisk propaganda, men at de etter hvert ble påvirket av Sverige. Nynazisme og jødehat kommer sannsynligvis til å være en mer fremtredende del av DNMs historiebruk i Norge også i årene framover, da det virker som om DNM har blitt modigere i sin bruk av retorikk og at mye av krigens grusomheter har blitt glemt eller revidert for å passe inn i nynazistenes oppfatning av historien.

Avslutningsvis viser dermed denne komparative analysen og oppsummeringen av DNMs historie fra 2000-2020 at Norges okkupasjonshistorie i all sannsynlighet har hatt en innvirkning på DNMs ideologi og historiebruk i Norge. Men det som derimot også er framtredende er hvordan disse forskjellene; mellom et Sverige hvor direkte nynazisme og jødehat har vært mer tydelig, og et retorisk mildere Norge som heller har lent seg inn i andre historiske temaer slik som nordisk historie, har blitt langt mindre etter at DNMs norske gren

²⁰¹ Rana. "Den nordiske motstandsbevegelsen (Nordiska motståndsrörelsen)"

ble gjenopplivet. Jeg er av den oppfatning av at det som historiker er viktig å forstå at en revidert historie kan bli brukt og misbrukt for å fremme ekstreme ideologier. Det er også viktig å forstå hvordan høyreekstreme tenker for å lettere bekjempe misinformasjon og propaganda, og dermed vil det være avgjørende å holde et øye med den utviklingen i historiebruk en ser på DNMs nettsider, samt på høyreekstreme møtesteder generelt. Internett har gjort det lettere for mennesker med både det samfunnet ser på som ekstreme og ikke-ekstreme oppfatninger å finne meningsfrender, og derfor vil internett sannsynligvis fortsette å spille en stor rolle i hvordan høyreekstreme sprer sin reviderte historie i framtiden.

Kilder

Blitz. “Blitz Infoshop”, *Facebook*. Sett 28.03.2023. <https://www.facebook.com/blitzinfoshop/>.

Breien Ellingsen, Ighanian, Elisabeth, Gonsholt, Catherine, og Johnsgård, Marianne Heen.

“Anna Lindh er død”, *VG.no*. 11.09.2003.

<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/8wIEw2/anna-lindh-er-doed>

Dahl, Torleif. “Er den nordiske motstandsbevegelsen antidemokratisk?”, *Frihetskamp*.

16.03.2022. <https://www.frihetskamp.net/er-den-nordiske-motstandsbevegelsen-antidemokratisk/>

Dahlkvist, Jens, og Vickhoff, Alexander. “Tio personer överföll sovande EU-migranter.”

Expressen. 24.01.2015. <https://www.expressen.se/kvallsposten/tio-personer-overfall-sovande-eu-migranter>.

Den nordiske motstandsbevegelsen. “Vår vei – ny politikk for en ny tid”,

Motstandsbevegelsen. 15.05.2018.

<https://web.archive.org/web/20180515005913/https://www.motstandsbevegelsen.org/politisk-manifest/>.

Dragic, Marijana, og Holmén, Christian. “Mijailo Mijailovic Tells His Story - Why He Killed the Swedish Foreign Minister Anna Lindh”, *Expressen*. 20.09.2011.

<https://web.archive.org/web/20110920051118/https://www.expressen.se/nyheter/1.2542900/mijailo-mijailovic-tells-his-story-why-he-killed-the-swedish-foreign-minister-anna-lindh>

Editorial Staff. “Our Symbols”, *Nordic Resistance Movement*. 29.12.2018.

<https://nordicresistancemovement.org/our-symbols/>.

Eikås, Eirin. “Banket opp nynazister”, *NRK*. 10.03.2014.

<https://www.nrk.no/osloogviken/banket-opp-nynazister-1.11595183>

Eljas, David. “Germanerna - Sveriges ursprungsfolk”, *Nationellt Motstånd*. 06.02.2004.

<https://web.archive.org/web/20040503213545/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=192>

Frihetskamp. “Historie ”, *Frihetskamp*. 14.05.2016.

<https://web.archive.org/web/20160514051837/https://www.frihetskamp.net/category/historie/>.

Frihetskamp. “Historie ”, *Frihetskamp*. 15.05.2018.

<https://web.archive.org/web/20180515005614/https://www.frihetskamp.net/category/historie/>

Frihetskamp. “Historie ”, *Frihetskamp*. 07.08.2020.

<https://web.archive.org/web/20200807191820/https://www.frihetskamp.net/category/historie/>

Gästsribent. “Fremmedfrykt og rasisme”, *Nasjonal Motstand*. 06.06.2003.

<https://web.archive.org/web/20031008211621/http://207.226.250.242/artikkel.asp?artikelID=174>

Gästsribent. “ Varför är inte alla nationalsocialister?”, *Nationellt Motstånd*. 06.06.2003.

<https://web.archive.org/web/20101127181647/http://patriot.nu/artikkel.asp?artikelID=1300>

Gjestesribent. “Nansen og fedrelandslaget”, *Frihetskamp*. 13.05.2018.

<https://web.archive.org/web/20180515005227/https://www.frihetskamp.net/nansen-og-fedrelandslaget/>.

Hansson, Marcus. “Terrorgruppen (((the Weather Underground Organization)))”, *Nordfront*. 22.07.2020.

<https://web.archive.org/web/20200807202631/https://www.nordfront.se/terrorgruppen-the-weather-underground-organization.smr>.

Holen, Ørnulf. “Tenåringer i nynazistisk dåp”, *Telemarksavisa*. 26.05.2003.

<https://www.ta.no/nyheter/tenaringer-i-nynazistisk-dap/s/1-111-677458>

Holm, Werner. “Pankration”, *Nasjonal Motstand*. 27.04.2005.

<https://web.archive.org/web/20051027174154/http://207.226.250.242/artikkel.asp?artikelID=218>.

Holm-Nilsen, Sverre, Helle, Magnus, og Onsum, Elisabeth. “Tidligere SS-Soldat dømt for medvirkning til drap på 5230 personer”, *NRK*. 23.07.2020.

<https://www.nrk.no/urix/tidligere-ss-soldat-domt-for-medvirkning-til-drap-pa-5230-personer-1.15098479>.

Jacobsson, Stefan. "Hess-marschen 2003 i Wunsiedel", *Nationellt Motstånd*. 18.10.2003.
<https://web.archive.org/web/20031001010733/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=179>

Jacobsson, Stefan. "Flickor hotade för Torshammare - nu vill man förbjuda fornnordiska symboler", *Nationellt Motstånd*. 08.05.2005.
<https://web.archive.org/web/20050514145742/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=289>.

Jarlsbo, Rønnaug, og Molstad-Andresen, Heidi. "Fryktens budbringere," *Dagbladet*. 03.05.2012 <https://www.dagbladet.no/magasinet/fryktens-budbringere/63325554>.

Karlsen, Morten Ø. "Nynazister på journalist-konferanse", *Nettavisen*. 08.02.2005.
<https://www.nettavisen.no/artikkel/nynazister-pa-journalist-konferanse/s/12-95-342332>

Lindberg, Simon. "Det nordiske folkets naturlige verdensanskuelse", *Motstandsbevegelsen*. 02.04.2018. <https://www.motstandsbevegelsen.org/nasjonalsosialismen-det-nordiske-folkets-naturlige-verdensanskuelse/>

Lund, Klas. "Nasjonalsosialismen og den reaksjonære nasjonalismen", *Motstandsbevegelsen*. 30.01.2018. <https://www.motstandsbevegelsen.org/nasjonalsosialismen-og-den-reaksjonaere-nasjonalismen/>

Mendoza, Kristian. "Nynazismen vokser i Kristiansand", *Utrop*. 02.12.2009
<https://www.utrop.no/nyheter/nytt/17689/>

Monitor. "Ekstremistmøte på Oslo-hotell", *Monitor - Antifascistisk Tidskrift*. 25.04.2004.
<http://www.vepsen.no/monitorarkiv/artikler/mote250404.htm>

Nordfront. "Historia", *Nordfront*. 25.06.2012.
<https://web.archive.org/web/20120725183844/http://www.nordfront.se/historia/>

Nordfront. "Historia", *Nordfront*. 04.06.2014.
<https://web.archive.org/web/20140704163006/https://www.nordfront.se/historia>

Nordfront. "Historia", *Nordfront*. 03.03.2016.

<https://web.archive.org/web/20160330043957/https://www.nordfront.se/historia>

Nordfront. "Historia", *Nordfront*. 08.05.2018.

<https://web.archive.org/web/20180520114441/https://www.nordfront.se/category/historia>

Nordfront. "Historia." *Nordfront*. 19.08.2020.

<https://web.archive.org/web/20200819140841/https://www.nordfront.se/category/historia>

NRK, *Dagsrevyen*. Tv-sending. 16.07.2013. <https://tv.nrk.no/serie/dagsrevyen>

NRK. "Sveriges Radio: Halvparten av de 178 mest aktive i motstandsbevegelsen dømt for lovbrudd", *NRK*. 22.02.2018. https://www.nrk.no/urix/sveriges-radio_-halvparten-av-de-178-mest-aktive-i-motstandsbevegelsen-domt-for-lovbrudd-1.13929141

Olofsson, Veronica. "Nazistattack mot vallokal: 'obehaglig att de filmer,'" *Dagens ETC*. 14.09.2014. <https://www.etc.se/inrikes/nazistattack-mot-vallokal-vill-fa-uppmarksamhet>.

Philström, Henrik. "OSCE-konferens mot antisemitism," *Nationellt Motstånd*. 01.06.2004.

<https://web.archive.org/web/20040531170936/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=197>

Philström, Henrik. "Vad är "nationellt"?", *Nationellt Motstånd*. 27.11.2010.

<https://web.archive.org/web/20101127181927/http://patriot.nu/artikel.asp?artikelID=1304>

Rad, Noshin. "Nynazismen fortsetter å vokse", *Moss Avis*. 31.03.2010. <https://www.moss-avis.no/nyheter/nyheter/nynazismen-fortsetter-a-vokse/s/2-2.2643-1.5141716>.

Rana, Sofia. "Den nordiske motstandsbevegelsen (nordiska motståndsrorelsen)", *Antirasistisk Senter*. 06.09.2021. <https://antirasistisk.no/den-nordiske-motstandsbevegelsen-nordiska-motstandsrorelsen/>

Redaksjonen. «Aktuelle artikler fra Nasjonal Motstand», *Patriot*. 01.10.2003.

<https://web.archive.org/web/20031001171253/http://207.226.250.242/index.asp>

- Redaksjonen. “Nasjonalstaten Norge og den norske nasjonalkulturen”, *Nasjonal Motstand*.
31.05.2004.
<https://web.archive.org/web/20040712215632/http://207.226.250.242/artikkel.asp?artikelID=192>.
- Redaksjonen. «Aktuelle artikler fra Nasjonal Motstand», *Patriot*. 04.06.2004.
<https://web.archive.org/web/20040604190216/http://207.226.250.242/index.asp>
- Redaksjonen. “Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen», *Patriot*.
30.11.2004. <https://web.archive.org/web/20041130084026/http://patriot.nu/>
- Redaksjonen. “Jødene – fremtidens folk?”, *Nasjonal Motstand*. 14.01.2005.
<https://web.archive.org/web/20050228210707/http://207.226.250.242/artikkel.asp?artikelID=213>.
- Redaksjonen. “Nasjonal Motstand nektes adgang til skup-konferansen”, *Nasjonal Motstand*.
08.02.2005.
<https://web.archive.org/web/20051027174903/http://207.226.250.242/artikkel.asp?artikelID=216>.
- Redaksjonen. “Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen», *Patriot*.
25.06.2005. <https://web.archive.org/web/20050625021132/http://www.patriot.nu/>
- Redaksjonen. “Aktuelle artikler fra Nasjonal Moststand», *Nasjonal Motstand*. 14.12.2005.
<https://web.archive.org/web/20051214201418/http://207.226.250.242/index.asp>
- Redaksjonen. “Vår vei – punkt 1”, *Frihetskamp*. 12.02.2016.
<https://www.frihetskamp.net/var-vei-punkt-1>.
- Redaksjonen. “Historien om det forfalskede bildet fra Buchenwald”, *Frihetskamp*.
06.05.2016.
<https://web.archive.org/web/20170827034425/https://www.frihetskamp.net/historien-om-det-forfalskede-bildet-fra-buchenwald/>.
- Redaksjonen. “Ba om hjelp til å spre løgnpropaganda om det Tredje Riket”, *Frihetskamp*.
11.05.2016.
<https://web.archive.org/web/20170827103942/https://www.frihetskamp.net/ba-om-hjelp-til-a-spre-lognpropaganda-om-det-tredje-riket/>.

- Redaksjonen. “Knut Hamsun om Hitler: ‘en kriger for menneskeheten’”, *Frihetskamp*. 07.05.2017.
<https://web.archive.org/web/20170827042458/https://www.frihetskamp.net/knut-hamsun-om-hitler-en-kriger-for-menneskeheten/>.
- Redaksjonen. “Jødernes rolle”, *Motstandsbevegelsen*. 20.01.2018.
<https://www.motstandsbevegelsen.org/jodenes-rolle/>
- Redaksjonen. “Baldur von Schirach – hitlerjugends leder”, *Frihetskamp*. 09.05.2018.
<https://web.archive.org/web/20180515005658/https://www.frihetskamp.net/baldur-von-schirach-hitlerjugends-leder/>.
- Redaksjonen. “Hva er kulturmarxisme?”, *Motstandsbevegelsen*. 29.01.2019.
<https://web.archive.org/web/20201130014044/https://www.motstandsbevegelsen.org/ha-er-kulturmarxisme/>.
- Redaksjonen. “Et fritt og forent Norden”, *Motstandsbevegelsen*. 18.06.2019.
<https://www.motstandsbevegelsen.org/et-fritt-og-forent-norden/>.
- Redaksjonen. “Opptøyene i England år 2011”, *Frihetskamp*. 06.10.2020.
<https://web.archive.org/web/20200807192457/https://www.frihetskamp.net/opptoyene-i-england-ar-2011/>.
- Redaksjonen. “Aftenbladet hyller Hitler og ‘Europas frihetskrig’”, *Frihetskamp*. 22.06.2022.
<https://web.archive.org/web/20200623232527/https://www.frihetskamp.net/aftenbladet-hyller-hitler-og-europas-frihetskrig/>.
- Redaksjonen. “Adolf Hitler tildeles jernkorset av 1. klasse”, *Frihetskamp*. 04.08.2020.
<https://web.archive.org/web/20200805232515/https://www.frihetskamp.net/adolf-hitler-tildeles-jernkorset-av-1-klasse/>.
- Redaksjonen. “Vår politikk”, *Motstandsbevegelsen*. 12.01.2023.
<https://www.motstandsbevegelsen.org/var-politikk/>
- Redaksjonen. “Lenker.” *Motstandsbevegelsen*. Sett 15.01.2023.
<http://motstandsbevegelsen.org/lenker/>
- Redaksjonen. “‘Holocaust er en bløff’ – Massiv Kampanje I Hele Norden.” *Motstandsbevegelsen*. 27.01.2023. <https://www.motstandsbevegelsen.org/holocaust-er-en-bloff-massiv-kampanje-i-hele-norden/>

Redaksjonen. “Der og da Sverget Jeg En Ed Til Meg Selv: å Gjøre Det Som Trengs for å Redde Vårt Folk’ – Intervju Med Fredrik Vejdeland”, *Frihetskamp*. 19.02.2023.
<https://www.frihetskamp.net/der-og-da-sverget-jeg-en-ed-til-meg-selv-a-gjore-det-som-trengs-for-a-redde-vart-folk-intervju-med-fredrik-vejdeland/>.

Redaktionen “Julegranens ursprung”, *Nationellt Motstånd*. 18.12.2003.
<https://web.archive.org/web/20040503212700/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=189>

Redaktionen. “Svenska Motståndsrörelsen lyckönskar Hamas”, *Nationellt Motstånd*. 03.02.2006.
<https://web.archive.org/web/20060214225709/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=356>

Redaktionen. Svenska motståndsrörelsen / Norske motstandsbevegelsen”, *Patriot*. 08.02.2006. <https://web.archive.org/web/20060208224925/http://www.patriot.nu/>

Redaktionen. “Aktuelle artikler fra Nasjonal Motstand” *Nationellt Motstånd*. 09.11.2006.
<https://web.archive.org/web/20061109130931/http://www.patriot.nu/index.asp>

Redaktionen. “Artikelbibliotek”, *Patriot*. 26.10.2010.
<https://web.archive.org/web/20101126223344/http://patriot.nu/bibliotek.asp>

Redaktionen. “Upphittad teckning visar folkligt förakt mot Winston Churchill.” *Nordfront*. 15.03.2012.
<https://web.archive.org/web/20120724063500/http://www.nordfront.se/upphittad-teckning-visar-folkligt-forakt-mot-winston-churchill.smr>

Redaktionen. “”Förintelsen” – en politisk fråga”, *Nordfront*. 18.05.2012.
<https://web.archive.org/web/20120724063641/http://www.nordfront.se/forintelsen-en-politisk-fraga.smr>.

Redaktionen. “Mytomspunnen vikingatida militärbas funnen i Tyskland”, *Nordfront*. 22.07.2012.
<https://web.archive.org/web/20120725181730/http://www.nordfront.se/mytomspunnen-vikingatida-militarbas-funnen-i-tyskland.smr>.

- Redaktionen. "Nationell ungdom hedrade Gösta Hallberg-Cuula." *Nationellt Motstånd*.
13.04.2013.<https://web.archive.org/web/20031011121737/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=172>.
- Redaktionen. "Hitlerfirande i Stockholm", *Nordfront*. 22.04.2014.
<https://nordfront.se/hitlerfirande-stockholm.smr>.
- Redaktionen. "Myten om ångkamrarna i Treblinka", *Nordfront*. 24.06.2014.
<https://web.archive.org/web/20140704222714/https://www.nordfront.se/myten-om-angkamrarna-treblinka.smr>
- Redaktionen. "SS-generalen Heinz Harmel", *Nordfront*. 29.06.2014.
<https://web.archive.org/web/20140805032749/https://www.nordfront.se/ss-generalen-heinz-harmel.smr>.
- Redaktionen. "National Socialist Movement håller stort antijudiskt möte på Trafalgar Square", *Nordfront*. 01.07.2014.
<https://web.archive.org/web/20140804234830/https://www.nordfront.se/national-socialist-movement-haller-stort-antijudiskt-mote-pa-trafalgar-square.smr>
- Redaktionen. ""Internationella dagen till minne av slaveriets offer".", *Nordfront*. 25.03.2015.
<https://web.archive.org/web/20150525111042/https://www.nordfront.se/internationella-dagen-till-minne-av-slaveriets-offer.smr>.
- Redaktionen. "Hanna Reitsch – Tredje Rikets kvinnliga pilot", *Nordfront*. 29.03.2016.
<https://web.archive.org/web/20170827204418/https://www.nordfront.se/hanna-reitsch-tredje-rikets-kvinnliga-pilot.smr>.
- Redaktionen. "Carl von Linné – botanikern och rasbiologen", *Nordfront*. 13.05.2018.
<https://web.archive.org/web/20180520114800/https://www.nordfront.se/carl-von-linne-botanikern-och-rasbiologen.smr>.
- Redaktionen. "Bleiburgmassakern", *Nordfront*. 16.05.2018.
<https://web.archive.org/web/20180520114738/https://www.nordfront.se/bleiburgmassakern.smr>.
- Redaktionen. ""Judeparagrafen"", *Nordfront*. 17.05.2018.
<https://web.archive.org/web/20180520114733/https://www.nordfront.se/judeparagrafen.smr>.

Redaktionen. "Fredskämpen Rudolf Hess", *Nordfront*. 17.10.2018.

<https://nordfront.se/fredskampen-rudolf-hess.smr>.

Redaktionen. "75 år sedan USA terrorbombade Hiroshima", *Nordfront*. 06.08.2020.

<https://web.archive.org/web/20211202223027/https://nordfront.se/75-ar-sedan-usa-terrorbombade-hiroshima.smr>.

Redaktionen. "93-Årig före detta SS-vakt dömd för 'Medhjälp till Mord På 5 230 Människor'", *Nordfront*. 23.07.2020.

<https://web.archive.org/web/20211103054847/https://nordfront.se/93-arig-fore-detta-ss-vakt-domd-for-medhjalp-till-mord-pa-5-230-manniskor.smr>.

Redaktionen. "Interview med Fredrik Vejdeland om sit engagement i Bevægelsen",

Nordfront. 13.02.2023. <https://www.nordfront.dk/der-og-da-svor-jeg-mig-selv-en-ed-paa-at-goere-alt-hvad-der-skulle-til-for-at-redde-vores-folk-interview-med-fredrik-vejdeland/>

Saxlind, Martin. "Er nasjonalsosialismen for rasematerialisme?", *Motstandsbevegelsen*.

17.04.2018. <https://www.motstandsbevegelsen.org/er-nasjonalsosialismen-for-rasematerialisme/>

SSB. "Innvandrere i Norge, Sverige og Danmark", *SSB*. 10.12.2013.

<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-i-norge-sverige-og-danmark>

Stigson, Gubb Jan. "'Walles Höll på ända in i döden'", *Dala-Demokraten*. 29.09.2015.

<https://www.dalademokraten.se/2015-09-29/walles-holl-pa-anda-in-i-doden>.

Söderman, Magnus. "Midsommarfirande 2003", *Nationellt Motstånd*. 03.07.2003.

<https://web.archive.org/web/20031011124121/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=176>.

Söderman, Magnus. "Israelske Goliat anfaller Palestinske David", *Nationellt Motstånd*.

29.06.2006.

<https://web.archive.org/web/20060718014705/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=518>

- Söderman, Magnus. ”Många deserterar från kriget i Irak”, *Nationellt Motstånd*. 21.07.2006.
<https://web.archive.org/web/20060721063238/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=512>
- Söderman, Magnus. ”Motståndsrörelsen, media og våldet”, *Nationellt Motstånd*. 09.09.2007.
<https://web.archive.org/web/20071224111045/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=1018>
- Söderman, Magnus. ”Judiska historia; Ett potpurri av missförstånd, förföljelse och lidande”, *Nationellt Motstånd*. 27.11.2020.
<https://web.archive.org/web/20101127164354/http://patriot.nu/artikel.asp?artikelID=1299>
- Vejdeland, Fredrik. «Brenn skipene», *Nasjonal Motstand*. 15.04.2004.
<https://web.archive.org/web/20040518183946/http://207.226.250.242/artikel.asp?artikelID=186>
- Vejdeland, Fredrik. «Sionismen og den irakiske motstandsbevegelsen», *Nasjonal Motstand*. 22.12.2004.
<https://web.archive.org/web/20050228161506/http://207.226.250.242/artikel.asp?artikelID=211>
- Vejdeland, Fredrik. “Patriotisk kvinne bar nordiskt smykke - Misshandlades Av Främlingar”, *Nationellt Motstånd*. 27.04.2005.
<https://web.archive.org/web/20050507161810/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=286>.
- Vejdeland, Fredrik. ‘Svensk’ världsartist åtala för pedofili”, *Nationelt Motstånd*. 3.02.2006.
<https://web.archive.org/web/20060214225938/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=355>
- Vejdeland, Fredrik. ”Förintelsekonferens i Oktober”, *Nationelt Motstånd*. 29.06.2006.
<https://web.archive.org/web/20060718014639/http://www.patriot.nu/artikel.asp?artikelID=516>
- Vikernes, Varg. “Varg Vikernes ‘Vargsmål’ 1997.” *Burzum*. Sett 26.02.2023.
<https://burzum.org/eng/library/vargstal.shtml>

Litteratur

- Atomic Heritage Foundation. "Debate over the Japanese surrender - nuclear museum", *Atomic Heritage Foundation*. 01.06.2016. <https://ahf.nuclearmuseum.org/ahf/history/debate-over-japanese-surrender/>.
- Kieding Banik, Vibeke. "Jødernes historie i Norge", *SNL*. 28.03.2019. https://snl.no/J%C3%B8denes_historie_i_Norge
- Benneche, Tonje. *Ideologiske knyttnever konflikt mellom blitzere og nynazister på 1980- og 1990- tallet*. Mastergradsavhandling. Universitetet i Oslo. 2017. https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/60207/1/Benneche_Masteroppgave-.pdf
- Berg, Ronny, og Eisenträger, Stian. "Nordens farligste." *VG Nett*. 2017. <https://www.vg.no/spesial/2017/det-hvite-raseriet/page/nordens-farligste>
- Bjørge, Tore. *Racist and Right-Wing Violence in Scandinavia: Patterns, Perpetrators and Responses*. Oslo: TANO Aschehoug, 1997.
- Bjørge, Tore. *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. Oslo: Politihøgskolen, 2018. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bjørge, Tore. "Nynazisme", *Store norske leksikon*. 15.12.2021. <https://snl.no/nynazisme>
- Bøe, Jan Bjarne, og Knutsen, Ketil. *Innføring i historiebruk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2012.
- Clairmont, Nicholas. 'Those Who Do Not Learn History Are Doomed to Repeat It.' Really?', *Big Think*. 31.07.2013. <https://bigthink.com/culture-religion/those-who-do-not-learn-history-doomed-to-repeat-it-really/>
- Eriksson, Magnus. "Nordiska Motståndsrörelsens rötter", *Radikal Portal*. 12.11.2016. <https://radikalportal.no/2016/11/12/nordiska-motstandsrorelsens-rotter/>
- Folk og Forsvar. "Den nordiske motstandsbevegelsen", *Folk og Forsvar*. Sett 27.02.2023. <https://folkogforsvar.no/leksikon/nordiske-motstandsbevegelsen-den/>
- Haugstvedt, Håvard, og Bjørge, Tore. *Ungdom og ekstremisme i2021: en studie av ungdommers vurdering av ekstremisme og forebygging i Norge*. Oslo: Universitetet i

- Oslo, 2022. <https://www.sv.uio.no/c-rex/aktuelt/aktuelle-saker/2022/c-rex-rapport-2-2022-ungdom-og-ekstremisme.pdf>
- HL-Senteret. «Holocaustbenektelse,» *Hlsenteret*. 06.10.2011.
<https://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/Ulike%20folkemord/folkemord-under-nazismen/ettertid/holocaustbenektelse>.
- Ibsen Göransson, Thomas. “Sverige vil forby nazisme. Bør vi følge etter?”, *Aftenposten*. 22.07.2018. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/qnBn6E/sverige-vil-forby-nazisme-boer-vi-foelge-etter-tomas-ibsen-goransson>
- Janssen, Julie. *Ekstremt engasjement. En komparativ casestudie av den nordiske motstandsbevegelsen i Norge, Sverige og Finland*. Masteravhandling. Universitetet i Oslo. 2019. <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/69703/Julie-Janssen-Ekstremt-engasjement.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kokkvold, Edgar, Jensen, Per Johan, Bjørnøy, Helen, Lønning, Inge, og Støver, Gunnhild. «PFU-sak 95-157». *PFU*. 21.05.1996
- Korbøl, Aud, og Midtbøen, Arnfinn H. *Den kritiske dase*. Oslo: Universitetsforlaget, 2022.
<https://doi.org/10.18261/9788215065748-2022>
- Kunkeler, Nathaniël. *Political Myths and the Making of Fascism*. Universitetet I Oslo. 2021
https://www.sv.uio.no/c-rex/english/news-and-events/right-now/2021/political-myths-and-the-making-of-fascism.html?fbclid=IwAR2i8rAsVnnjmbMYZLx-4_gUu0SBTPz1m9k3Nl8Yg80LRWd8z6cwTgfwUd0
- Kølvraa, Christoffer. “Embodying ‘the Nordic Race’: Imaginaries of Viking Heritage in the Online Communications of the Nordic Resistance Movement”, *Patterns of Prejudice* 53, no. 3 (mai 2019): 270–84. <https://doi.org/10.1080/0031322x.2019.1592304>
- Lunde, Henrik. *Aller ytterst*. Drammen: Tangen Grafiske Senter AS, 1993.
https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2013012508095?page=1
- Lööw, Heléne. *Nazismen i Sverige 1924-1979*. Stockholm: Foreningen Ordfront, 2019.
- Lööw, Heléne. *Nazismen i Sverige 1980-1999*. Stockholm: Foreningen Ordfront, 2019.
- Lööw, Heléne. *Nazismen i Sverige 2000-2014*. Stockholm: Foreningen Ordfront, 2015.

- Molbæk-Steensig, Stine. "Holocaustbenektelse", *Hlsenteret*. 06.10.2011.
<https://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/folkemord/folkemord-under-nazismen/ettertid/holocaustbenektelse>
- Nilsen, Live Vedeler. "Slavehandel, assimilering og menneskeutstillinger", *Nasjonalbiblioteket*. 13.06.2020. <https://www.nb.no/historier-fra-samlingen/historien-om-den-norske-rasismen/>
- Nygård, Ellen. *Nynazismen på nett. En studie av historiebruk på Vigrids og Nordfronts nettsteder*. Mastergradsavhandling. Universitet i Stavanger. 2014/2015.
<https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/handle/11250/286610>
- Ravik Jupskås, Anders. "Høyreekstremisme", *SNL*. 31.10.2019.
<https://snl.no/h%C3%B8yreekstremisme>.
- Ravndal, Jacob Aasland. *Right-Wing Terrorism and Militancy in the Nordic Countries: A Comparative Case Study*. Universitetet i Oslo. 2018.
https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/64981/Ravndal_with%2btitle%2bpag e.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Redox. "Livsrunen." *Researchkollektivet Redox*. Sett 17.03.2023.
<https://redox.dk/baggrund/nazistisk-symbolik/runer/livsrunen/>.
- Schlegel, Linda. "Symbolism and the Construction of 'Cultural Imaginaries' in Contemporary Far-Right Movements", *European Eye on Radicalization*. 27.04.2020.
<https://eeradicalization.com/symbolism-and-the-construction-of-cultural-imaginaries-in-contemporary-far-right-movements/>
- Shoaib, Sultan, og Berglund Steen, Rune. «Norsk høyreekstremisme 2018, fokus: den nordiske motstandsbevegelsen.» Oslo: Antirasistisk Senter, november 2018.
<http://antirasistisk.no/wp-content/uploads/2019/01/Norsk-h%C3%B8yreekstremisme-2018-endelig.pdf>
- Simonsen, Kjetil Braut. "Holocaustbenektelse", *Store norske leksikon*. 04.04.2019.
<https://snl.no/Holocaustbenektelse>
- Stugu, Ola Svein. "Historie som våpen, historie som mening", *Fortid*. 2009.
https://www.fortid.no/tidsskrift/fortid_0902.pdf.

- Vatn Pettersen, Silje, og Østby, Lars. “Innvandrere i Norge, Sverige og Danmark”, *SSB*. 10.12.2013. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-i-norge-sverige-og-danmark>.
- Vojislav Krekling, David. «Nynazistisk organisasjon forbys i Finland», *NRK*. 30.11.2017. <https://www.nrk.no/urix/nynazistisk-organisasjon-forbys-i-finland-1.13803270>
- Winsnes, Andreas. *Terror eller dialog?: to innlegg om nynazisme og globalisering*. Martins forlag, 1998. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010051808007
- Wolff, Elisabetta Cassina. *Nasjonalisme og høyre-radikalisme i Europa*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2022.